



Okresný úrad Stará Ľubovňa, odbor starostlivosti o životné prostredie, ako príslušný orgán podľa § 56 písm. b) zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v spojení s § 5 zákona č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zákona č. 180/2013 Z. z. o organizácii miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov, na základe výsledkov procesu posudzovania vykonaného podľa ustanovení zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov vydáva

Z Á V E R E Č N É S T A N O V I S K O

podľa § 14 a prílohy č. 6 k zákonu č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Číslo: OU-SL-OSZP-2025/006496-029

I. ZÁKLADÉ ÚDAJE O OBSTARÁVATEĽOVI

I.1. Názov obstarávateľa (právnickej osoby)

Obec Litmanová, zastúpená starostkou obce - Mgr. Natašou Hlinkovou

I.2. Identifikačné číslo obstarávateľa (obce)

IČO: 00330019

I.3. Adresa sídla obstarávateľa

Obecný úrad Litmanová, Litmanová 79, 065 31 Jarabina

I.4. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa

Starosta obce Litmanová – Mgr. Nataša Hlinková – starostka obce, Litmanová 79, 065 31 Jarabina

Kontakty: +421-52-4286201

starostka@litmanova.sk

- kontaktná osoba, od ktorej možno dostať relevantné informácie o strategickom dokumente:
Ing. Stanislav Imrich, odborne spôsobilá osoba na obstarávanie územno-plánovacích podkladov a územnoplánovacej dokumentácie,
Kontakty: + 421 917566851; stanimsro@gmail.sk

II. ZÁKLADÉ ÚDAJE O STRATEGICKOM DOKUMENTE

II.1. Názov

Územný plán obce Litmanová

II.2. Charakter strategického dokumentu

Strategický dokument – územnoplánovacia dokumentácia obce do 2 000 obyvateľov.

Strategickým dokumentom (ďalej „SD“) je územný plán obce Litmanová (ďalej „ÚPN obce Litmanová“), ktorého obstarávanie začalo v čase platnosti zákona č. 50/1976 Zb. (ďalej len „stavebný zákon“). ÚPN obce Litmanová je územnoplánovacia dokumentácia, ktorá komplexne určuje urbanistickú koncepciu a krajinnú koncepciu riešeného územia, ktorým je katastrálne územie Litmanová. ÚPN obce Litmanová zosúladí záujmy a činnosti ovplyvňujúce udržateľný územný rozvoj, územnú súdržnosť, ochranu historického, kultúrneho a prírodného dedičstva, ochranu životného prostredia, ekologickú stabilitu a ekologickú konektivitu, adaptáciu na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy, ochranu verejného zdravia, obranu štátu a bezpečnosť štátu, biodiverzitu a určuje podmienky a regulatívy priestorového usporiadania územia a funkčného využívania územia [v zmysle požiadaviek stavebného zákona a zároveň i § 18 ods.1, 4 a 5 zákona č. 200/2022 Z. z. o územnom plánovaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o územnom plánovaní“). SD - ÚPN obce Litmanová je spracovaný pre stupeň - obec (územný plán obce) a rieši celé katastrálne územie Litmanová.

Predložená územnoplánovacia dokumentácia ako strategický plánovací dokument určuje smery rozvoja obce Litmanová v katastrálnom území Litmanová do výhľadového roku 2050.

II.3. Hlavné ciele.

Cieľom spracovania ÚPN obce Litmanová je vypracovať a schváliť koncepciu ďalšieho rozvoja obce a získať územnoplánovací nástroj, ktorý posluží na riadenie a jednotnú koordináciu rozvoja celého katastrálneho územia Litmanová. Hlavným dôvodom obstarania územného plánu je potreba vypracovať jednotný základný právny nástroj územného plánovania pre obec v súlade so zákonom o územnom plánovaní a ďalšími súvisiacimi zákonmi a Územným plánom Prešovského samosprávneho kraja (ďalej len „ÚPN PSK“).

Hlavným cieľom rozvoja územia je ďalší rozvoj hlavnej a doplnkových funkcií sídla využitím potenciálu územia v súlade so záujmami jeho obyvateľov s cieľom tvorby a ochrany optimálneho životného prostredia pri dodržaní zásad trvalo udržateľného rozvoja. V obci je potrebné riešiť rozvoj bývania pre predpokladaný prírastok obyvateľstva, doplnenie chýbajúcich zariadení občianskej vybavenosti, nové vymedzenie plôch pre rozvoj podnikateľských aktivít, rozvoj dopravnej a technickej infraštruktúry obce. Pre budúci rozvoj obce je potrebné riešiť tiež podmienky využívania rekreačného potenciálu krajiny. V rámci celého riešeného územia je potrebné navrhnuť spôsob nakladania s povrchovými vodami a opatrenia na riešenie dôsledkov klimatických zmien. Do územného plánu je potrebné zapracovať požiadavky vyplývajúce z riešenia ÚPN PSK a skoordinať prelínajúce sa funkcie a záujmy so susednými sídlami.

II.4. Stručný opis obsahu strategického dokumentu.

Obec Litmanová je obytné vidiecke sídlo s doplnkovou hospodárskou a rekreačnou funkciou. Obec ako celok je vďaka svojej polohe atraktívna pre bývanie aj ekonomické aktivity, v súčasnosti najmä v oblasti cestovného ruchu. Doplnková výrobná a obslužná funkcia sa viažu na pôdohospodárstvo (poľné a lesné hospodárstvo) a služby pre obyvateľstvo a návštevníkov. Obec Litmanová sa bude v ďalšom období rozvíjať hlavne podľa hlavnej severo-južnej urbanistickej osi danej prírodnými podmienkami a cestnou sieťou. Navrhovanou zástavbou sa bude posilňovať urbanizácia údolia Litmanovského potoka (Veľký Lipník) na južnom a západnom okraji súčasne

zastavaného územia obce v lokalitách Durbachivka, Sitnik, Záhumienky a Zahorody. Druhá rozvojová oblasť je severne od obce, kde sa bude v oblasti Mala ubič - Poľanky prednostne rozvíjať obytná výstavba a v údolí potoka Rozdiel rekreačné a športové zariadenia v nadväznosti na rekreačné stredisko Fakľovka. Výstavbu na nových lokalitách doplní intenzifikácia súčasne zastavaného územia obce prestavbou pôvodných objektov a dostavbou v prielukách v pôvodnej zástavbe. Navrhovaná výstavba má viesť k rozvoju kompaktného zastavaného územia obce polyfunkčného charakteru s prevládajúcou obytnou a rekreačnou funkciou, doplnenú potrebnou občianskou vybavenosťou.

Samostatnou zónou bude naďalej pútnické miesto na hore Zvir. Zariadenia občianskej vybavenosti sa majú rozvíjať prednostne rozvojom existujúcich areálov. V územnom pláne sa zároveň predpokladá, že aj v zónach bývania môžu vznikať drobné živnostenské prevádzky obchodu alebo služieb, ktoré charakterom a rozsahom svojej činnosti nebudú negatívne ovplyvňovať okolité obytné prostredie. Zachovaný zostane samostatný areál poľnohospodárskej farmy v lokalite Poľanky. V nadväznosti naň je navrhnutá možnosť vybudovania špecifických chovateľských zariadení - obory na lesnú zver a malých vodných nádrží (rybníkov) na chov rýb a pod. (rakov) umožňujúcich diverzifikáciu poľnohospodárskej výroby.

Návrh územného rozvoja obce vychádza z reality jej súčasného stavu, z predpokladaných rozvojových potrieb a z objektívneho zhodnotenia jej sociálneho, ekonomického a územnotechnického potenciálu.

Obsah strategického dokumentu :

Textová časť

I. Základné údaje

II. Riešenie územného plánu

III. Návrh záväznej časti

Grafická časť

č. 1. Širšie vzťahy

č. 2a Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využívania územia s vyznačenou záväznou časťou a verejnoprospešnými stavbami - obec

č. 2b Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využívania územia s vyznačenou záväznou časťou a verejnoprospešnými stavbami - kataster

č. 3 Návrh dopravy

č. 4 Návrh vodného hospodárstva

č. 5 Návrh energetiky

č. 6 Ochrana prírody a tvorba krajiny

č. 7 Schéma záväzných častí, verejnoprospešné stavby

II.5. Vzťah k iným strategickým dokumentom.

Riešenie územného plánu obce Litmanová nadväzuje na tieto strategické dokumenty :

A, Strategické dokumenty na regionálnej úrovni

- nadradená ÚPD – ÚPN VÚC Prešovského kraja
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja PSK
- Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Stará Ľubovňa
- Program odpadového hospodárstva PSK

B, Strategické dokumenty a politiky na lokálnej úrovni

- schválené Zadanie pre spracovanie ÚPN-O Litmanová (2022)
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Litmanová na roky 2023 - 2030

III. OPIS PRIEBEHU PRÍPRAVY A POSUDZOVANIA

III.1. Vecný a časový harmonogram prípravy a schvaľovania ÚPN obce Litmanová.

- Oznámenie o strategickom dokumente : marec 2023
- Rozsah hodnotenia : apríl 2023
- Správa o hodnotení : apríl 2025
- Posudok a návrh záverečného stanoviska : august 2025

Obstarávateľ, Obec Litmanová predložil dňa 20.03.2023 Okresnému úradu Stará Ľubovňa, odboru starostlivosti o životné prostredie (ďalej len „príslušný orgán“) podľa § 5 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 24/2006 Z. z.“) oznámenie o strategickom dokumente pre „Územný plán obce Litmanová“ (ďalej len „oznámenie“) na posúdenie podľa zákona č. 24/2006 Z. z..

Príslušný orgán dňa 20.03.2023 predložil oznámenie na zaujatie stanoviska podľa § 6 ods. 2 zákona č. 24/2006 Z. z. všetkým zainteresovaným subjektom: dotknutým orgánom, dotknutým obciam a obci Litmanová. V stanoviskách, ktoré boli Okresnému úradu Stará Ľubovňa, odboru starostlivosti o životné prostredie doručené podľa § 6 ods. 6 zákona č. 24/2006 Z. z. sa vyskytlo niekoľko konkrétnych pripomienok k oznámeniu o strategickom dokumente. Kópie doručených stanovísk k oznámeniu o strategickom dokumente boli poskytnuté obstarávateľovi pri prerokovaní návrhu rozsahu hodnotenia dňa 21.04.2023.

Po preštudovaní predloženého oznámenia o strategickom dokumente, na základe § 4 ods. 1 zákona č. 24/2006 Z. z. s prihliadnutím na doručené stanoviská príslušný orgán po prerokovaní s obstarávateľom, na základe doručených stanovísk určil dňa 20.04.2023 podľa § 8 zákona č. 24/2006 Z. z. rozsah hodnotenia, ktorý bol dňa 21.04.2023 doručený dotknutým orgánom a zverejnený na webovom sídle ministerstva.

Po vypracovaní a doručení správy o hodnotení dňa 02.05.2025 príslušný orgán ďalej postupoval podľa ustanovení zákona a na základe doručených stanovísk k správe o hodnotení a výsledkov verejného prerokovania určil spracovateľa odborného posudku.

Priebeh procesu posudzovania vplyvu SD – ÚPN obce Litmanová na životné prostredie podľa zákon č. 24/2006 Z. z. :

- predloženie oznámenia o SD ÚPN obce Litmanová príslušnému orgánu – Okresnému úradu Stará Ľubovňa, odboru starostlivosti o životné prostredie (ďalej tiež i „OÚ Stará Ľubovňa“) – dňa 20.03.2023 (§ 5 zákon č. 24/2006 Z. z.);
- zverejnenie oznámenia o SD na www.enviroportal.sk - dňa 20.03.2023 (§ 6 ods.2 zákona č. 24/2006 Z. z.);
- zverejnenie informácie o mieste a čase konania konzultácií na www.enviroportal.sk - dňa 20.03.2023 (§ 6 ods.3 zákona č. 24/2006 Z. z.);
- zaslanie oznámenia o SD dotknutému orgánu, schvaľujúcemu orgánu a dotknutej obci listom príslušného orgánu - Okresného úradu Stará Ľubovňa č. OU-SL-OSZP-2023/002913-003,004 z 20.03.2023 (§ 6 ods.2 zákona č. 24/2006 Z. z.);
- vydanie určenia rozsahu hodnotenia SD príslušným orgánom – OÚ Stará Ľubovňa (č. OU-OU-SL-OSZP-2023/002913-019 z 21.04.2023) a následné zverejnenie rozsahu hodnotenia a informácie pre verejnosť na www.enviroportal.sk - dňa 21.04.2023 (§ 8 zákona č. 24/2006 Z. z.);
- doručenie vypracovanej Správy o hodnotení SD (ďalej len „SoH SD“) príslušnému orgánu – OÚ Stará Ľubovňa – dňa 02.05.2025 (§ 9 zákona č. 24/2006 Z. z.);
- zverejnenie SoH SD a SD na www.enviroportal.sk a zverejnenie informácie pre verejnosť - dňa 02.05.2025 (§ 10 ods.2 zákona č. 24/2006 Z. z.);

- zaslanie SoH SD dotknutému orgánu, schvaľujúcemu orgánu a dotknutej obci (list č. OU-SL-OSZP-2025/006496-003 zo 02.05.2025 (§10 ods.3 zákona č. 24/2006 Z. z.);
- zverejnenie informácie o mieste a čase konania verejného prerokovania SoH SD a SD na www.enviroportal.sk (§ 11 ods.5 zákona č. 24/2006 Z. z.)
- verejné prerokovanie SoH SD a SD v obci Litmanová - dňa 14.05.2025 (§ 11 ods.3 zákona č. 24/2006 Z. z.);
- určenie spracovateľa odborného posudku SoH SD a SD príslušným orgánom (č. OU-SL-OSZP-2025/006496-025 z 07.08.2025; doručený spracovateľovi dňa 14.08.2025 (§ 13 ods. 4 zákona č. 24/2006 Z. z.);
- doručenie odborného posudku k SoH SD a SD príslušnému orgánu dňa 11.09.2025 (§ 13 ods. 8 zákona č. 24/2006 Z. z.);
- vypracovanie a vydanie záverečného stanoviska z posúdenia SD príslušným orgánom - č. OU-SL-OSZP-2025/006496-029 z 09.10.2025. (§ 14 ods.1. zákona č. 24/2006 Z. z.);
- zverejnenie záverečného stanoviska na www.enviroportal.sk – dňa 10.10.2025 (§ 14 ods.4 zákona č. 24/2006 Z. z.).

III.2. Orgán kompetentný na prijatie (schválenie) SD.

Obecné zastupiteľstvo Obce Litmanová

III.3. Druh prijatia/schválenia SD, všeobecne záväzný právny predpis.

- uznesenia obecného zastupiteľstva o schválení územnoplánovacej dokumentácie – ÚPN obce Litmanová s následným vydaním Všeobecne záväzného nariadenia Obce Litmanová, ktorým sa vyhlasuje záväzná časť ÚPN obce Litmanová.

III.4. Vypracovanie správy o hodnotení strategického dokumentu.

Obec Litmanová zabezpečila vypracovanie SoH SD podľa § 9 ods. 1 zákona č. 24/2006 Z. z. SoH SD – ÚPN obce Litmanová. Správu vypracoval Ing. arch. Vladimír Ligus, Ateliér URBEKO s.r.o., Konštantínova 3, 080 01 Prešov v apríli 2025.

SoH SD je vypracovaná formálne a obsahovo primerane podrobne k stupňu poznania riešeného územia a riešeného SD na úrovni územného plánu obce. SoH SD je vypracovaná v súlade s prílohou č. 5 zákona č. 24/2006 Z. z. Obsahuje i hodnotenie vplyvov SD na územia Natura 2000, nie však formou tzv. primeraného hodnotenia vplyvov SD na územia Natura 2000 v zmysle určeného rozsahu hodnotenia.

Pri zisťovaní kladných a záporných vplyvov SD na jednotlivé zložky životného prostredia sa vychádzalo v SoH z jej analytickej časti, v ktorej je opis jednotlivých zložiek životného prostredia. Pri zisťovaní kladných a záporných vplyvov sa okrem environmentálneho hľadiska uplatnilo i hľadisko zdravotných rizík, narušenia pohody a sociálno-ekonomické hľadisko. Ťažiskové kapitoly obsahujúce opisné hodnotenie vplyvu SD a v ňom navrhovaných funkčných plôch/stavieb/činností na životné prostredie sú súčasťou časti C, kapitoly III. SoH SD a táto kapitola je rozdelená do tematických podkapitol. V kapitole III. o hodnotení predpokladaných vplyvov SD je odhadovaná ich významnosť v 12 tematických podkapitolách a v 13. podkapitole je uvedené komplexné posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti.

1. Vplyvy na obyvateľstvo

V SoH SD je okrem iného konštatované, že návrh územného plánu obce Litmanová vo vzťahu k obyvateľstvu obsahuje také riešenia, u ktorých nie je predpoklad rizika ohrozenia zdravotného stavu obyvateľstva, rizika negatívnych sociálno-ekonomických dopadov alebo významného narušovania pohody, komfortu a kvality života obyvateľov obce. Návrh obsahuje práve také riešenia (zvýšenie ponuky stavebných pozemkov, výstavba splaškovej kanalizácie a ČOV,

preložka cesty III/3128 mimo ZUO, doplnenie existujúcej a vybudovanie novej technickej infraštruktúry, doplnenie športovísk, budovanie vodozádržných opatrení, zlepšenie podmienok pre nakladanie s odpadom apod.), ktorými budú skvalitnené ekonomické, sociálne a zdravotné podmienky pre dotknuté obyvateľstvo a bude skvalitnená i pohoda, komfort a kvalita bývania obyvateľov obce. Vybudovaním nových vodozádržných prvkov na niektorých tokoch sa predpokladá zvýšenie bezpečnosti územia a obyvateľstva v prípade privalových dažďov ako i ochrana krajiny v súvislosti s klimatickými zmenami.

Pri hodnotení vplyvov zámerov návrhu územného plánu na obyvateľstvo a jeho zdravie ako celku, je možné tieto vplyvy hodnotiť v rozsahu od pozitívnych po mierne negatívne vplyvy a ako vplyvy priame i nepriame, kumulatívne.

Prechodné krátkodobé zhoršenie životných podmienok (kvality a komfortu bývania) obyvateľov nastane len pri realizácii stavebnej činnosti navrhnutých zámerov, a to zvýšením hlučnosti, prašnosti, zvýšením produkcie odpadov (predovšetkým stavebných odpadov). Z dlhodobého hľadiska krátkodobé zhoršenie životných podmienok neznamena zvýšené riziko pre obyvateľstvo.

2. Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery

V rámci katastrálneho územia Litmanová sa na úrovni súčasných informácií dostupných pri tvorbe územného plánu nepredpokladá, že by realizácia navrhovaných stavieb a činností mala mať významný negatívny vplyv na horninové prostredie a geodynamické javy.

Nepredpokladá sa, že v rámci nových funkčných plôch určených na zástavbu budú realizované také individuálne rozsiahle povrchové stavby alebo podpovrchové stavby, ktoré by vyžadovali zásadný zásah do hĺbky horninového prostredia.

Riešené územie patrí z hľadiska stability svahov čiastočne do rajónu potenciálne nestabilných území, čiastočne do rajónu stabilného územia a čiastočne do rajónu nestabilných území. V riešenom území sa nachádza jeden evidovaný aktívny zosuv, do územia ktorého však nie je navrhovaná žiadna nová zástavba.

Nové funkčné plochy sú navrhnuté z väčšej časti v území, ktoré je stabilné, ale okrajové časti niektorých z týchto plôch (západne od intravilánu) zasahujú i do plôch s potenciálnymi zosuvmi. Keďže takéto územie je podmienené vhodné pre výstavbu, bude potrebné pre jednotlivé stavby zabezpečiť inžinierskogeologický posudok. Toto preventívne opatrenie je súčasťou záväzných regulatívov územného plánu obce Litmanová. V rámci preventívnych opatrení sa odporúča zamerať na racionálne rozmiestnenie objektov na svahu, riešenia výkopov a násypov, ako i na hĺbku a spôsob zakladania objektov. Rovnako bude nevyhnutné zabezpečiť nezastavané časti stavebných lokalít v tomto území v maximálnej miere vhodným vegetačným pokryvom pre minimalizáciu podmáčania svahu.

Z návrhov územného plánu najvýznamnejšie zásahy do horninového prostredia môžu byť pri výstavbe preložky cesty III/3128 východne od ZUO, cestného prepojenia Kamienka - Litmanová a úzkokoľajnej železnice. V etape predprojektovej prípravy týchto stavieb budú musieť byť vykonané také prieskumy, aby sa na základe ich výsledkov navrhlo presné trasovanie stavby a navrhli také opatrenia, ktoré budú minimalizovať vplyvy na horninové prostredie a geodynamické javy. Minimálne trasa úzkokoľajky bude podliehať samostatnému posúdeniu jej vplyvu na životné prostredie podľa zákona EIA. Pri ostatných návrhoch nových funkčných plôch určených na zástavbu a ostatných činností, ktoré vyplývajú z návrhu územného plánu obce, sa nepredpokladá, že budú realizované také individuálne rozsiahle povrchové stavby alebo podpovrchové stavby, ktoré by vyžadovali zásadný zásah do horninového prostredia alebo spôsobili významnú zmenu v geomorfologických pomeroch územia.

V riešenom území sa nenachádzajú dobývacie priestory vyhradených nerastov, ani nie sú vytýčené chránené ložiskové územia a prieskumné územia. Z toho hľadiska sú vplyvy na vyhradené nerastné suroviny vylúčené.

Vplyvy na horninové prostredie možno hodnotiť ako vplyvy lokálne, prevažne indiferentné a v problémových lokalitách pri dodržaní potrebných preventívnych opatrení ako mierne negatívne.

3. Vplyvy na klimatické pomery

V súvislosti s novo navrhovanou výstavbou v rámci funkčných plôch určených na zástavbu sa nepredpokladajú zásadné zmeny v klimatických pomeroch riešeného územia a jeho okolia. Je všeobecne známe, že zväčšovaním zastavanej plochy na úkor voľnej krajiny resp. plôch, ktoré umožňujú prirodzené vsakovanie vody do pôdy, prichádza k prehrievaniu zemského povrchu a teda k postupnej a pozvoľnej zmene klímy a hrozbe sucha. V globálnom meradle takáto klimatická zmena už nastáva. Z dôvodu, aby boli vplyvy na lokálne klimatické pomery čo najmenšie, je potrebné minimalizovať zastavanosť stavebných pozemkov a pri realizácii spevnených plôch využívať priepustné povrchy a zlepšiť hospodárenie so zrážkovou vodou.

Na základe realizácie navrhnutých malých vodných nádrží vo východnej časti riešeného územia môžu nastať určité zmeny v mikroklimáte lokality vytvorenej zátopovej plochy. Obdobne „mikrozmeny“ môžu nastať v lokalite budovania poldra na toku Veľký Lipník v lokalite Poľanky a prípadných prehrádzok za účelom dočasného zadržania vody na tokoch. Toto ovplyvnenie mikroklimátu nebude zásadnej povahy, nebude mať negatívne vplyvy na prírodu, obyvateľstvo a jeho zdravie ale očakáva sa práve pozitívny mikroklimatický vplyv.

Vplyvy na klimatické pomery je možné hodnotiť ako priame i sekundárne a dlhodobé, v škále od pozitívnych až po mierne negatívne.

4. Vplyvy na ovzdušie

Realizácia navrhovaných stavieb a činností prezentovaných v návrhu územného plánu nevyvolávajú zásadné negatívne zmeny v ovzduší.

Územný plán nenavrhuje prevádzky a činnosti, ktoré by potenciálne významne ovplyvňovali kvalitu ovzdušia. Obec je plynofikovaná a nové funkčné plochy zástavby budú napojené na plynové rozvody.

V súvislosti s návrhom umiestnenia cesty III/3128 zo zastavaného územia obce (ZUO) a vybudovania preložky tejto cesty mimo zastavané územie obce sa očakávajú pozitívne vplyvy na kvalitu ovzdušia v samotnej obci. U ostatných návrhov v oblasti dopravy riešených územným plánom obce sa neočakávajú významné negatívne vplyvy na kvalitu ovzdušia. Navrhovaná úzkokolejná železnica je navrhnutá pre turistickú dopravu s elektrickou alebo vodíkovou trakciou, čím sa vylúči možnosť znečisťovania ovzdušia pri jej prevádzke. Nepredpokladá sa ani významné dopravné zaťaženie navrhovaného cestného prepojenia Kamienka - Litmanová (Litmanová je koncová obec) a teda sa neočakáva ani významné znečisťovanie ovzdušia vplyvom dopravy.

Krátkodobé negatívne vplyvy na ovzdušie môžu spôsobiť stavebné práce v bezprostrednom okolí realizovanej stavby formou zvýšenej prašnosti a emisií z pohybu dopravných a stavebných mechanizmov a úpravy povrchu v kontakte s pôdou, prípadne horninovým podložíom.

Vplyvy je možné hodnotiť ako vplyvy priame i sekundárne, u väčšiny návrhov ako krátkodobé resp. dočasné a lokálne, a ako indiferentné, okrem stavby preložky cesty III/3128, kde sa očakáva pozitívny vplyv na kvalitu ovzdušia priamo v sídle.

5. Vplyvy na vodné pomery

Obec Litmanová má vybudovaný verejný obecný vodovod. Obec je zásobovaná vodou z vodárenských zdrojov, ktoré sa nachádzajú v riešenom území a ich kapacita je postačujúca i pre navrhovaný rozvoj obce. Zástavba v odľahlých samostatných lokalitách (napr. majdany), na

hospodárskom dvore a pútnickom areáli na hore Zvir bude naďalej vodou zásobovaná zo samostatných vodných zdrojov, zachytených prameňov alebo studní. Používanie úžitkovej vody z individuálnych zdrojov (studní) môže znížiť potrebu celkovú potrebu vody v celom riešenom území. Pre zásobovanie nových lokalít zástavby bude potrebné z hľadiska tlakových pomerov vybudovať jeden vodojem v lokalite Poľanky na kóte 727,0 m.n.m. Návrh územného plánu si nevyžiada využívanie ďalších nových vodárenských zdrojov.

Samotná obec Litmanová nemá vybudovanú splaškovú kanalizáciu. Územný plán obce navrhuje vybudovanie splaškovej kanalizácie pre súčasnú aj navrhovanú zástavbu v obci a vybudovanie samostatnej ČOV Litmanová. V rekreačnej oblasti Fakľovka sú už vybudované dve ČOV pre skupinu rekreačných chát a pre apartmánové domy. Lokalita pre novú ČOV je navrhnutá v južnej časti riešeného územia na ornej pôde, na ploche medzi cestou III/3128 a tokom Veľký Lipník. Ako recipient je navrhovaný tok Veľký Lipník. Navrhnutá ČOV by mala zodpovedať technológii čistenia odpadových vôd na úrovni súčasného poznania vedy a techniky. Technické, najmä kvalitatívne požiadavky na proces čistenia odpadových vôd a vypúšťania prečistených odpadových vôd budú musieť spĺňať limity určené legislatívnymi normami (Nariadenie vlády SR č. 269/2010 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na dosiahnutie dobrého stavu vôd v znení Nariadenia vlády SR č. 398/2012 Z. z. pre emisné limity vypúšťaných vôd z komunálnych ČOV). Pri dodržaní týchto legislatívnych a technických noriem nie je predpoklad významného negatívneho vplyvu stavby na kvalitu vôd v recipiente.

V súvislosti so zrážkovými vodami návrh územného plánu rieši ich odvádzanie naďalej doterajším spôsobom. Za účelom nezhoršovania odtokových pomerov vo vodných tokoch - recipientoch je v územnom pláne obce definovaná podmienka zadržania zrážkových vôd na vlastnom pozemku stavebníka vytvorením vyhovujúceho vodozádržného opatrenia – retenčnej nádrže.

Návrh územného plánu obce Litmanová na vodných tokoch navrhuje vybudovanie malých vodných nádrží (jednu na toku Rozdiel na zasnežovanie lyžiarskeho strediska Fakľovka a štyri na ľavostranných prítokoch Veľkého Lipníka za hospodárskym dvorom pre chovné účely rýb/rakov). Pre zabezpečenie prietocnej kapacity na Q 100 na malých vodných tokoch je možné stabilizovať toky polovegetačnými úpravami a toku Veľký Lipník nad hospodárskym dvorom je navrhnutý polder na zadržiavanie vody a územný plán umožňuje i budovanie iných vodozádržných opatrení - prehrádzok na vodných tokoch, ktorých miesta však nie sú v návrhu územného plánu priamo vyznačené. Ďalšie vodozádržné opatrenia – záchytné priekopy sú navrhnuté na svahoch nad plochami novej zástavby v južnej časti riešeného územia. Z viacerých hľadísk budovanie a následná existencia malých vodných nádrží ako i vodozádržných prvkov v krajine môže byť pozitívnym prvkom v krajine nielen s ochranou obyvateľov a majetku, ale tiež v súvislosti s riešením nepriaznivých vplyvov klimatickej zmeny.

Pri budovaní preložky cesty III/3128 a trasy úzkokoľajnej železnice príde i k premost'ovaniu tokov v riešenom území t. č. nie sú k dispozícii žiadne bližšie technické podrobnosti o týchto trasách, a preto nie je možné identifikovať mieru ich zásahu do vodných tokov. Konkrétne riešenie premostenia tokov tak, aby zásahy do toku neboli významné, bude potrebné riešiť už v etape predprojektovej prípravy stavby a návrh konkrétnych zmierňujúcich opatrení v projekte stavby.

Pre malé vodné toky Veľký Lipník a Rozdiel a ich prítoky nie je v mapách povodňového ohrozenia a rizika určené záplavové územie. Na plochy pobrežných pozemkov malých vodných tokov nie sú v územnom pláne navrhované žiadne funkčné plochy so zástavbou.

Vplyvy návrhu riešenia územného plánu na vodné pomery ako celku budú teda rozmanité, väčšinou pozitívne vplyvy (riadené odvádzanie splaškových vôd a ich čistenie pri vybudovaní splaškovej kanalizácie a ČOV, využívanie existujúcich t. č. využívaných vodárenských zdrojov, zvyšovanie retenčnej schopnosti územia, spomalenie odtoku vody v tokoch,) a v závislosti od povahy zámeru sa budú prejavovať prevažne ako dlhodobé vplyvy, vplyvy s rôznou intenzitou prevažne pozitívnych vplyvov, lokálne čiastočne mierne negatívnych vplyvov na vodné prostredie.

6. Vplyvy na pôdu

Návrh územného plánu obce Litmanová rieši zábery poľnohospodárskej pôdy a lesnej pôdy z dôvodu novej zástavby a ostatných navrhovaných aktivít.

Plochy na zastavanie sú navrhnuté prevažne na disponibilnom teréne nadväzujúcom na zastavané územie obce. Tieto plochy v blízkosti intravilánu sú tvorené prevažne druhom pozemku – TTP, prípadne orná pôda/záhrada/ostatná plocha. V dvoch lokalitách s navrhovanou zástavbou (s funkciou rekreácie) príde i k záberu lesnej pôdy (časť lokality Za Vyšné pole, za Poľankami). Zábery lesnej pôdy si vyžiada i budovanie časti trasy úzkokoľajnej železnice.

Realizácia činností a stavieb na nových funkčných plochách bude mať mierny negatívny vplyv na pôdy, a to v súvislosti so znižovaním výmery poľnohospodárskej a lesnej pôdy v rámci katastrálneho územia Litmanová. Tieto plošné zábery budú komplexne štatisticky vyhodnotené v tabuľkovom prehľade o odňatí poľnohospodárskej pôdy až po prerokovaní návrhu územného plánu a po zapracovaní pripomienok dotknutých subjektov. V tejto etape je možné konštatovať, že zábery poľnohospodárskej pôdy budú vykonané prevažne v kategórii TTP. Budú realizované na plochách s BPEJ v skupine kvality 7 – 9, teda aj v skupine chránených pôd pred ich nepoľnohospodárskym použitím v obci Litmanová v zmysle Nariadenia vlády SR č. 58/2013 Z.z.. Prevažná väčšina nových funkčných plôch je na plochách s BPEJ kvality 9 a len minimálne budú zabraté plochy s BPEJ kvality 7. Viaceré návrhy novej zástavby sú situované do vymedzených pôdnych blokov – LPIS.

Na nových funkčných plochách zástavby, ktoré sú navrhnuté do územia so sklonom svahu vyšším ako 10° je potrebné chrániť pôdu najmä pred plošnou vodnou eróziou pôdy vhodným vegetačným pokryvom. Návrhom, ktorý si v riešenom území vyžiada najväčší záber pôdy, najmä poľnohospodárskej a čiastočne i lesnej, sú dopravné stavby - stavba preložky cesty III/3128, cestného prepojenia Kamienka - Litmanová a úzkokoľajnej železnice.

V poľnohospodárskej krajine sa bude pokračovať v doterajšom spôsobe využívania ostatnej ornej pôdy a ostatných TTP, rovnako tak lesnej pôdy. Ochranu pôdy na TTP a časti ornej pôdy zabezpečujú i pravidlá obhospodarovania poľnohospodárskej pôdy, ktoré vyplývajú z užívania pôdy zaradenej do pôdnych blokov v rámci systému LPIS a ochranu lesnej pôdy zabezpečuje program starostlivosti o lesy.

V súvislosti s navrhovaným riešením územného plánu obce Litmanová sa nepredpokladá kontaminácia pôd, ohrozenie čistoty alebo kvality pôd.

Vplyvy návrhu územného plánu na výmeru doterajšieho pôdneho fondu budú priame a trvalé. Súhrnne možno konštatovať, že vplyvy na pôdny fond budú prevažne len mierne negatívne, a ojedinele potenciálne lokálne stredne významné (ak príde k nevhodnému obnaženiu pôdneho horizontu). Budú tiež priame, krátkodobé počas výstavby (erózne procesy) a trvalé vo vzťahu k úbytku plôch poľnohospodárskeho pôdneho fondu.

7. Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy ako i na migračné trasy

V podstate každý jeden zásah do pôvodných prírodných pomerov môže znamenať ovplyvňovanie fauny a flóry. Významnejšie spoločenstvá flóry a fauny vrátane chránených druhov sa viažu na plochy vymedzené ako chránené územia a prvky územného systému ekologickej stability (ÚSES). Všeobecne sa očakáva, že navrhované riešenie územného plánu nebude mať významne negatívne vplyvy na faunu a flóru. Ďalšie informácie vid' i v kapitolách C.III.8 a C.III.9

V rámci záberov poľnohospodárskej pôdy nie sú na pozemkoch dotknutých novými funkčnými plochami t.č. štátnou ochranou prírody evidované žiadne konkrétne miesta s výskytom chránených rastlín okrem možného výskytu chránených rastlinných druhov v prírodných biotopoch európskeho významu. Poľnohospodárska plocha všeobecne je potravným a pobytovým biotopom rôznych druhov fauny, ktorá však migruje.

V t.č. zastavanom území obce (ZUO) je predpoklad, že zámery návrhu územného plánu napriek širokej škále návrhov, sa môžu len minimálne dotknúť chránenej fauny. Druhy avifauny využívajúce urbánne prostredie sú schopné tolerovať nové vplyvy a v súvislosti s ľudskými aktivitami primerane na nich reagovať a premiestňovať sa.

Vplyvy na faunu v dôsledku nových návrhov územného plánu sa môžu prejaviť vo vodných tokoch. Ide o návrhy budovania viacerých malých vodných nádrží na ľavostranných prítokoch toku Veľký Lipník a návrh vodnej plochy na zasnežovanie na toku Rozdiel. Technické riešenie týchto vodných plôch musí umožniť ich priechodnosť pre vodné živočíchy. Rušivý vplyv na vodné živočíchy sa prejaví najmä počas výstavby. Tento vplyv je však hodnotený ako krátkodobý a málo významný. Na druhej strane vybudovanie týchto vodných plôch môže priniesť i pozitívne vplyvy tým, že sa vytvoria nové ekosystémy, obohacujúce kvalitu biodiverzity krajiny.

V návrhu územného plánu obce Litmanová sú navrhované plochy/činnosti mimo t.č. ZUO, u ktorých je predpoklad, že môžu mať mierne negatívny vplyv na štandardné životné podmienky fauny a flóry, možno ich vyhodnotiť ako mierne negatívne, nepriame a krátkodobé až dlhodobé. V celom riešenom území je potrebné konkrétnu realizáciu aktivít vo vzťahu k faune plánovať tak, aby neboli podstatne narušené niektoré cykly, ako napr. neresenie, hniezdenie, vyváždzanie a výchova mláďat.

Osobitným prípadom vplyvov na faunu je realizácia návrhov riešenia dopravných komunikácií, a to návrh preložky cesty III/3128 mimo ZUO, návrh cestného prepojenia Kamienka – Litmanová (prevzaté z ÚPN Prešovského samosprávneho kraja /2019) a návrh úzkokoľajnej železnice ako dráhy osobitného určenia prepájajúcej Piwnicznu-zdroj a Starú Ľubovňu cez Litmanovú a Jarabinu. Tieto líniové dopravné trasy môžu ovplyvniť biotopy fauny, a preto ich presné trasovanie je potrebné určiť na základe dôslednej predprojektovej prípravy najmä v spolupráci s organizáciou ochrany prírody a monitoringom dotknutého územia. Všeobecne pri budovaní pozemných dopravných líniových prvkov v krajine prichádza k odstráneniu plôch s drevinovou vegetáciou, ktorá vytvára úkrytové možnosti pri migrácii fauny a môže vytvárať i bariéru v migračných koridoroch fauny. V tejto súvislosti vid' i nižšie uvedenú kapitolu.

Vplyvy na migračné trasy

Migračné trasy nadregionálnej, regionálnej a tiež miestnej úrovne u terestrických živočíchov (za potravou, za rozmnožovaním) nebudú plánovanými zámermi líniovej dopravnej infraštruktúry podstatne narušené, ak sa v rámci týchto stavieb vyšpecifikujú a následne zrealizujú zmierňujúce opatrenia pre udržanie konektivity krajiny v súvislosti s migráciou fauny (napr. budovanie rôznych typov ekoduktov, premostenia tokov a údolí).

Cez riešené katastrálne územie prechádza niekoľko významných migračných biokoridorov terestrických a hydrických rôznej hierarchickej úrovne. Ako už bolo vyššie uvedené, cestné prepojenie Kamienka - Litmanová je návrh stavby, ktorý bol prevzatý z nadradenej územnoplánovacej dokumentácie – ÚPN Prešovského samosprávneho kraja, 2019. Návrh trasy sa dotýka regionálneho biokoridoru RBk7 a v riešenom území nezasahuje do lesných pozemkov. Návrh tohto cestného prepojenia využíva už existujúcu účelovú cestu, ktorej teleso, mimo ZUO, bude upravené do parametrov cesty III. triedy. Návrh preložky cesty III/3128 prechádza poľnohospodárskou krajinou a čiastočne i cez RBk7. Návrh úzkokoľajky je situovaný v lesnom prostredí, navrhovaná trasa využíva existujúce lesné cesty a prechádza cez regionálny biokoridor RBk10. Žiadny z týchto návrhov neprechádza chráneným územím vyhláseným podľa zákona OPaK.

V etape predprojektovej prípravy a projektovej dokumentácie týchto trás budú potrebné osobitné konzultácie pre určenie presného trasovania a technického riešenia dopravných stavieb tak, aby ich vplyv na migračnú priechodnosť územia bol čo najmenší. U týchto dopravných trás, vzhľadom

k ich predpokladanému menšiemu dopravnému zaťaženiu, je možné predpokladať, že nebudú bariérou, ktorá významne negatívne ovplyvňuje priechodnosť dotknutých migračných koridorov. Ostatné terestrické migračné koridory nebudú návrhmi územného plánu významne negatívne dotknuté, pretože využívanie priestoru na migráciu zveri nie je viazané na úzke koridory/priestory či už lesnej krajiny alebo v poľnohospodárskej krajine. Mimo vymedzených migračných koridorov môže migráciu zveri čiastočne lokálne ovplyvniť realizácia obory na funkčnej ploche poľnohospodárskej výroby východne od areálu poľnohospodárskeho dvora.

Na vodných tokoch nie sú návrhom územného plánu navrhnuté žiadne stavby/činnosti, ktoré by vytvorili neprekonateľnú bariéru pre migráciu vodných živočíchov. Z hľadiska migrácie vodných živočíchov vrátane vodných mikroorganizmov musia byť tieto stavby projektované tak, aby boli priechodné, čo už je predmetom konkrétneho projektu stavieb. Pri dodržaní podmienky zabezpečenia priechodnosti vodných tokov, je vplyv na migráciu možné hodnotiť ako indiferentný prípadne s málo významným vplyvom.

Vzhľadom na rozsah navrhovaných stavieb a ich rozloženie v území ako i skutočnosť, že investor stavieb situovaných do migračných biokoridorov má zákonnú povinnosť použiť také riešenie, ktoré zachováva migračnú priechodnosť územia (§ 4 zákona OPaK), neočakáva sa významný negatívny vplyv na vyznačené migračné koridory resp. na dotknuté plochy, ktoré živočíchy pre svoju migráciu využívajú. Vplyv na migračné koridory je možné identifikovať ako krátkodobý počas výstavby a počas prevádzky ako dlhodobý a málo významný resp. potenciálne stredne významný.

Vplyvy na prírodné biotopy:

Zámery návrhu územného plánu budú realizované prevažne na plochách poľnohospodárskej pôdy, najmä na pozemkoch TTP a v malom rozsahu na lesných pozemkoch. Návrhy nových funkčných plôch (funkčné plochy rodinných domov, funkčné plochy rekreácie) a líniových stavieb (dopravná líniová infraštruktúra) zasiahnu plochy t. č. evidovaných prírodných biotopov európskeho významu, najmä plochy travinno-bylinných plôch prírodných biotopov európskeho významu (Nížinné a podhorské kosné lúky- Lk1, 6510), ktoré sú v riešenom území najviac rozšírené. V súvislosti so záberom tohto biotopu sa nepredpokladá významný negatívny vplyv na jeho stav v rámci SR. Lesné biotopy môžu byť dotknuté návrhmi výstavby úzkokoľajnej železnice, návrhom funkčnej plochy rekreácie v lokalite za Poľankami a návrhom časti plochy rekreácie v lokalite Za vyšné pole v nadväznosti na lyžiarsky areál Fakľovka.

U ostatných druhov prírodných biotopov sa nepredpokladá záber ich plochy, prípadne len minimálny.

Realizáciou návrhov podľa územného plánu obce sa nepredpokladá významný negatívny vplyv na prírodné biotopy.

Ochrana plôch prírodných biotopov, či už európskeho alebo národného významu sa má zabezpečovať najmä prostredníctvom informácií o ich výskyte sprostredkovaná stavebníkovi/investorovi orgánom ochrany prírody v etape povoľovacieho konania stavby/činnosti (vymedzenie presnej plošnej hranice dotknutého biotopu). Pri vyhodnotení situácie tak, že navrhovaná činnosť poškodzuje alebo zničí prírodný biotop, je možná realizácia činnosti len na základe rozhodnutia – súhlasu orgánu ochrany prírody a uložením prípadných opatrení na minimalizáciu negatívnych účinkov navrhovanej činnosti na dotknutý biotop (§ 6 zákona OPaK).

8. Vplyvy na krajinu - štruktúru a využitie krajiny, scenéria krajiny

Krajinný obraz je daný prírodnými, najmä reliéfnymi pomermi, ktoré predstavujú limit vo vizuálnom vnímaní krajiny a existujúcimi prírodnými a antropogénnymi (technickými) prvkami súčasnej krajinnej štruktúry.

Realizáciou zámerov navrhovaného riešenia územného plánu vzniknú v krajine nielen nové typy technických prvkov jej štruktúry (napr. úzkokoľajná železnica, vodné plochy, obora, vyhliadková veža), najmä však príde k zmene výmery plôch druhov pozemkov v štruktúre krajiny.

Zväčšené budú najmä plochy bývania, a to najmä v nadväznosti na súčasné zastavané územie obce. Súčasnú zastavanú územie obce je tvorené tromi samostatnými celkami (vlastné sídlo v údolí potoka Veľký Lipník, plocha ZUO severne od vlastného sídla (futbalové ihrisko a okolie) a areál poľnohospodárskeho dvora). Okrem nárastu plôch s funkčným využitím bývania, budú mimo t.č. ZUO zväčšené tiež i plochy rekreácie a cestovného ruchu v niekoľkých samostatných lokalitách. Rekreácie môžu byť využívané i majdany. Existujúce lyžiarske areály (v lokalite Fakľovka a Polanky) nie sú navrhnuté na plošné rozšírenie, predpokladá sa však ich všestrannejšie využívanie. Východne od existujúceho poľnohospodárskeho dvora je navrhnutá funkčná plocha poľnohospodárskej výroby s návrhom jej využitia ako obora a s návrhom vybudovania malých vodných plôch na chovné účely. Návrhy nových funkčných plôch pre zástavbu sú maximálne koncentrované a v nadväznosti na už ZUO tak, ako to umožňuje morfológia terénu. V ostatnom území vo vzdialenejších polohách od sídla je navrhnutá vyhliadková veža (na západnom okraji areálu Fakľovka) a navrhované sú i nové značené turistické trasy. Navrhuje sa i malé rozšírenie pútnického miesta na hore Zvir (návrh funkčnej plochy občianskej vybavenosti). Z dopravnej infraštruktúry, ktorá zasiahne do štruktúry a scenérii krajiny je návrh preložky cesty III/3128 mimo ZUO, návrh cestného prepojenia Kamienka – Litmanová (prevzaté z ÚPN Prešovského samosprávneho kraja, 2019) a návrh úzkokoľajnej železnice.

Návrh riešenia územného plánu zmení krajinný obraz a krajinnú scenériu. Z jednotlivých návrhov územného plánu môžu však v krajinskej štruktúre vnemovo výraznejšie pôsobiť len rozsiahlejšie technické prvky líniového charakteru v južnom predpolí hornatinového reliéfu - preložka cesty III/3128, cestné prepojenie Litmanová – Kamienka a návrh časti trasy úzkokoľajnej železnice, tej časti, ktorá bude prechádzať poľnohospodárskou krajinou a objekt vyhliadkovej veže v závislosti od jej výšky a objemu. U všetkých ostatných návrhoch územného plánu sa nepredpokladá ich významnejšie vnemové pôsobenie v krajinnom obraze.

V štruktúre poľnohospodárskej krajiny z hľadiska druhovej skladby pozemkov (využívania pozemkov) príde k úbytku plôch ornej pôdy a TTP, čím prichádza zároveň k zväčšeniu plochy ZUO. V štruktúre lesnej krajiny nastanú len minimálne zmeny v dôsledku záberov lesnej pôdy návrhom časti funkčných plôch pre zástavbu a návrhom trasy úzkokoľajnej železnice.

Celkovo je možné vplyvy na krajinu, jej štruktúru a scenériu vyhodnotiť ako priame a sekundárne, trvalé, málo významné negatívne vplyvy v závislosti od ich umiestnenia v členitom teréne riešeného územia. V prírodnej krajine (mimo navrhovanú koncentrovanú zástavbu sídla) je dôležité, aby prípadne vznikajúce nové majdany si zachovali rovnaký objemový a architektonický výraz ako historické objekty majdanov na lúkach a pastvinách a udržali tak typický ráz horskej a podhorskej krajiny.

9. Vplyvy na chránené územia vrátane území Natura 2000 a na prvky územného systému ekologickej stability

V riešenom katastrálnom území Litmanová sú vyhlásené/zriadené chránené územia ochrany prírody podľa zákona OPAK. Nie sú tu vyhlásené/zriadené žiadne chránené územia v zmysle ďalších osobitných zákonov - chránená vodohospodárska oblasť, chránené ložiskové územie ani chránené územia z hľadiska ochrany pamiatkového fondu ako sú pamiatkové rezervácie, pamiatkové zóny.

VPLYVY NA CHRÁNENÉ ÚZEMIA OCHRANY PRÍRODY, VRÁTANE VPLYVOV NA SÚSTAVU NATURA 2000.

V katastrálnom území Litmanová sa nachádza PR Litmanovský potok s 5. stupňom územnej ochrany a s ochranným pásmom, v ktorom platí 3. stupeň územnej ochrany. Nachádza sa tu aj časť územia európskeho významu – SKUEV0000 Pieninské bradlá, na území ktorých platí 2. stupeň územnej ochrany. Tieto chránené územia a predmety ich ochrany sú bližšie opísané v kapitole C.II.8. Nový návrh plošného vymedzenia PP Litmanovský potok, ktorý bol prerokovávaný v roku 2013 a ktorý do územia PP nenavrhol úsek toku v k. ú. Litmanová, nie je do t. č. schválený.

Navrhované riešenie územného plánu obce Litmanová nenavrhuje žiadne plošné zábery chránených území. V južnej časti riešeného územia pri potoku Veľký Lipník návrh územného plánu obce rieši návrh výstavby ČOV, do ktorej má byť zaústená navrhovaná splašková kanalizácia obce. Recipientom vyčistených vôd má byť tok Veľký Lipník. ČOV je environmentálna stavba, ktorá svojou funkciou zabezpečuje ochranu životného prostredia z hľadiska nakladania s odpadovými vodami. Výber vhodnej lokality pre výstavbu ČOV je, vzhľadom na konfiguráciu terénu riešeného katastrálneho územia a z dôvodu potreby naplnenia určitých lokalizačných parametrov stavby v členitom území, značne obmedzený. Výstavbu ČOV je navrhnutá v lokalite v blízkosti potoka Veľký Lipník v ochrannom pásme PP Litmanovský potok na pozemku druh orná - pôda pod zaústením ľavostranného prítoku Veľkého Lipníka. Vzhľadom k tomu, že miesto vypúšťania vyčistených vôd z ČOV bude v tom úseku Veľkého Lipníka, ktorý je t. č. územím PP Litmanovský potok s 5. stupňom územnej ochrany, bude dotknutý zákon OPaK (napr. zákaz stavať stavby, zákaz meniť stav mokrade).

Navrhnutá ČOV musí však zodpovedať technológii čistenia odpadových vôd na úrovni súčasného poznania vedy a techniky. Technické, najmä kvalitatívne požiadavky na proces čistenia odpadových vôd a vypúšťania prečistených odpadových vôd budú musieť spĺňať limity určené legislatívnymi normami (Nariadenie vlády SR č. 269/2010 Z.z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na dosiahnutie dobrého stavu vôd v znení Nariadenia vlády SR č. 398/2012 Z. z. pre emisné limity vypúšťaných vôd z komunálnych ČOV). Pri dodržaní týchto legislatívnych a technických noriem nie je predpoklad významného negatívneho vplyvu stavby na predmet ochrany blízkeho chráneného územia, a teda existuje predpoklad, že príslušné povolenia podľa zákona OPaK by mohli byť pre túto stavbu (jej výpustný objekt) vydané. Konkrétne miesto vlastného areálu ČOV je vybrané tak, aby neprišlo k prípadnému zásahu do sprievodnej vegetácie toku resp. aby neprišlo k zásahu do prioritných biotopov európskeho významu, ktoré sa môžu pozdĺž toku nachádzať.

Záverom možno konštatovať, že návrh územného plánu obce Litmanová, pri dodržaní technických noriem a legislatívnych noriem pre výstavbu ČOV (vodný zákon a zákon OPaK) nemusí významne negatívne ovplyvniť predmet ochrany PP Litmanovský potok.

Navrhovaným riešením územného plánu obce Litmanová nebudú priamo dotknuté chránené územia Natura 2000 SKUEV0339 Pieninské bradlá, a preto sa nepredpokladá negatívny vplyv na predmet ochrany a integritu SKUEV0399 Pieninské bradlá nachádzajúcich sa v riešenom území. Vzhľadom k tomu, že v SoH SD absentovalo tzv. primerané hodnotenie vplyvu SD na územia Natura 2000 vypracované autorizovanou osobou v zmysle Metodiky hodnotenia vplyvov plánov a projektov na územie sústavy Natura 2000 v SR, orgán ochrany prírody (MŽP SR) požaduje návrhy plôch RD v lokalitách Šitník, Pod Lisikom a Zahorody zredukovať alebo vylúčiť z územného plánu a v správe o hodnotení je cestné prepojenie Kamienka – Litmanová označené ako problémové, keďže môže mať potenciálne významnejší vplyv na zložky životného prostredia, t. j. migračné koridory zveri, potravné biotopy chránených živočíchov a prvky ÚSES. Z uvedených dôvodov požaduje orgán ochrany prírody návrh výstavby úseku cesty III. triedy prepájajúcej obec Litmanová s cestou II. triedy č. 543 pri obci Kamienka lokalitu z návrhu územného plánu vylúčiť. K ostatným návrhom funkčných plôch/stavieb/činností súvisiacich s územiami Natura 2000, nemalo MŽP SR pripomienky.

Po vylúčení návrhov z návrhu riešenia ÚPN obce Litmanová je teda možné konštatovať, že upravený SD nebude mať významný negatívny vplyv na predmet ochrany a integritu lokalít

Vplyvy na územný systém ekologickej stability (ÚSES)

V riešenom katastrálnom území Litmanová je vymedzených niekoľko prvkov ÚSES na nadregionálnej a regionálnej úrovni podľa dokumentácie R-ÚSES okresu Stará Ľubovňa (2019) a sú navrhnuté i prvky ÚSES na miestnej úrovni.

Bližšie informácie o jednotlivých prvkoch ÚSES sú uvedené v kapitole C.II.6. Správy o hodnotení. Zámery obsiahnuté v navrhovanom riešení územného plánu obce Litmanová sa dotknú prvkov ÚSES, do územia ktorých sú navrhnuté nasledovné funkčné plochy/stavby:

- do regionálneho biocentra RBc14, do jeho okrajovej časti je navrhnutá v lesnom prostredí v trase existujúcich lesných ciest;
- do regionálneho biokoridoru RBk10 je navrhnutá v lesnom prostredí v trase existujúcich lesných ciest;
- do regionálneho biokoridoru RBk7 sú navrhnuté čast' trasy preložky cesty III/3128 a čast' cestnej komunikácie prepájajúcej Litmanovú a Kamienku.
- do miestneho biokoridoru MBk Litmanovský potok je navrhnutá environmentálna stavba ČOV, a to na pozemku druhu orná pôda.

Vplyv návrhu úzkokolejnej železnice na funkciu regionálneho biocentra sa nepredpokladá, pretože trasa dopravného koridoru by mala byť v údolnej polohe, v ktorej je už existujúca lesná cesta a charakter stavby ako i vyťaženosť tejto úzkokolejky nepredstavuje ohrozenie funkcie biocentra. Návrh úzkokolejnej železnice je vyňatý z územného plánu v prípade realizácie sa bude naň vzťahovať nové zisťovacie konanie podľa zákona č. 24/2006 Z.z.

Predpokladané vplyvy ostatných stavieb na vymedzené biokoridory sú opísané v kapitole C.III.7 Správy o hodnotení. Neočakáva sa významné narušenie funkciu týchto biokoridorov, a to aj z dôvodu, že pre zmiernenie vplyvu navrhovaných stavieb na migračnú funkciu dotknutých plôch môže byť eliminované rôznymi technickými opatreniami, ktoré musia byť súčasťou projektu stavieb.

Vzhľadom na rozsah navrhovaných stavieb a ich rozloženie v území ako i skutočnosť, že investor stavieb situovaných do migračných biokoridorov má zákonnú povinnosť použiť také riešenie, ktoré zachováva migračnú priechodnosť územia (§ 4 zákona OPaK), neočakáva sa významný negatívny vplyv na funkčnosť dotknutých prvkov ÚSES. Vplyv je možné identifikovať ako krátkodobý počas výstavby a počas prevádzky ako minimálne negatívne, prípadne potenciálne stredne významné.

10. Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, vplyvy na archeologické náleziská

V katastrálnom území Litmanová sa nachádzajú kultúrne pamiatky zapísané v Ústrednom zozname pamiatkového fondu (NKP Kostol na parcele KN C č.1 k. ú. Litmanová). Krajský pamiatkový úrad Prešov eviduje dve lokality s predpokladanými archeologickými nálezmi (historické jadro obce a územie severne od intravilánu obce).

Návrh územného plánu rešpektuje národnú kultúrnu pamiatku a jej bezprostredné okolie, v ktorom nenavrhuje žiadnu stavebnú činnosť. Primerane tiež rešpektuje lokality s predpokladanými archeologickými nálezmi. Tieto sú vyznačené vo výkresovej časti územného plánu. Stavebné aktivity v zmysle územného plánu je nutné predpokladať na ploche historického jadra obce spojené s prestavbami a dostavbami existujúcich budov a zastavovaním voľných prielok. Nové archeologické nálezy resp. náleziská môžu byť objavené počas výstavby objektov, vyplývajúcich zo zámerov návrhu územného plánu.

Krajský pamiatkový úrad Prešov v zmysle pamiatkového zákona v spolupráci s príslušným stavebným úradom, pri vykonávaní akejkoľvek stavebnej, či inej hospodárskej činnosti

zabezpečuje podmienky ochrany archeologických nálezov a archeologických nálezísk, aj mimo územia s evidovanými a predpokladanými archeologickými nálezmi, v územnom a stavebnom konaní. Pri dodržaní zákonného postupu stavebníkom pri stavebnej činnosti a pamiatkovým úradom podľa pamiatkového zákona nebude vplyv na historické jadro významne negatívny.

11.Vplyvy na paleontologické náleziská

V katastrálnom území Litmanová sa nachádza významná geologická lokalita „Litmanovský potok“ s odkryvom sedimentov v záreze potoka. Návrh územného plánu obce nezasahuje do tejto lokality, a preto vplyv na túto lokalitu v súvislosti s návrhom územného plánu obce nebude žiadny. V riešenom území sa nenachádza paleontologické nálezisko.

12.Iné vplyvy

Podľa návrhu územného plánu obce Litmanová sú niektoré navrhované funkčné plochy čiastočne situované do územia, kde je identifikované stredné radónové riziko. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika je potrebné posúdiť podľa zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky č. 98/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obmedzovaní ožiarenia pracovníkov a obyvateľov z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia.

Iné vplyvy, ktoré by súviseli s návrhom riešenia územného plánu obce Litmanová nie sú známe resp. identifikované.

III.5. Posúdenie správy o hodnotení strategického dokumentu.

Pre vypracovanie odborného posudku k SoH SD a k SD - ÚPN obce Litmanová bol príslušným orgánom listom č. OU-SL-OSZP-2025/006496-025 zo dňa 07.08.2025 v zmysle § 13 zákona č. 24/2006 Z. z. určený spracovateľ odborného posudku - Ing. Pavol Gurbal', ktorý je zapísaný ako fyzická osoba v Zozname odborne spôsobilých osôb MŽP SR pod č. 374/2005-OPV podľa § 1 vyhlášky MŽP SR č. 113/2006 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o odbornej spôsobilosti na účely posudzovania vplyvov na životné prostredie (ďalej len „spracovateľ odborného posudku“) v odbore 2f - environmentalistika, 2k – urbanizmus a územné plánovanie, 2l – vodné hospodárstvo, 2m – odpadové hospodárstvo, 2t – technológie, 3m – výstavba objektov na rekreáciu a cestovný ruch, 3n – výstavba športových areálov, 3v - , 3u – stavby a zariadenia pre výrobu stavb. hmôt (52/1995), bytové budovy (113/2006).

Spracovateľ odborného posudku vypracoval posudok k SoH SD vrátane jeho povinnej prílohy (návrhu záverečného stanoviska z posudzovania SD) v súlade s § 13 ods. 10 a 11 v spojení s § 14 zákona 24/2006 Z. z., a to na základe predloženej SoH SD (apríl 2025); Ing. arch. Vladimír Ligus), vlastného návrhu SD –ÚPN obce Litmanová (apríl - jún 2025, Ateliér URBEKO s.r.o., Konštantínova 3, 080 01 Prešov, hlavný riešiteľ Ing. Arch. Vladimír Ligus), na základe doručených stanovísk k SoH SD od dotknutých subjektov a záznamu z verejného prerokovania zo dňa 14.05.2025, na základe konzultácií so spracovateľom SoH, s obstarávateľom SD (Obec Litmanová), príslušným orgánom, s orgánom štátnej správy územného plánovania, na základe terénnej obhliadky, získaných informácií o prírodných pomeroch dotknutého územia a na základe odborných vedomostí a poznatkov o z posudzovania vplyvov na životné prostredie a územného plánovania.

Z hľadiska úplnosti predloženej SoH SD – ÚPN obce Litmanová spracovateľ odborného posudku konštatoval, že SoH SD je vypracovaná v štruktúre, ktorú určuje zákon a po obsahovej stránke v nej uvedené informácie poskytujú primeranú údajovú databázu základných charakteristík dotknutého územia ako i dostatočný obraz o hodnotenom SD. V SoH SD je vyhodnotený i vplyv

SD na územie európskej sústavy chránených území Natura 2000, avšak nie formou tzv. primeraného hodnotenia vplyvov SD na územia Natura 2000 spracované autorizovanou osobou, ktorého vypracovanie bolo stanovené príslušným orgánom v rozsahu hodnotenia pre vypracovanie SoH SD. Ostatné požiadavky, ktoré boli k vypracovaniu SoH SD stanovené v rozsahu hodnotenia sú v SoH SD primerane akceptované.

Žiadnemu prvku SD v žiadnom čiastkovom hodnotení vplyvu na zložku životného prostredia v SoH SD nebola priradená hodnota veľmi významného negatívneho vplyvu.

Správa o hodnotení strategického dokumentu bola vypracovaná v mesiaci apríl 2025. Bola spracovaná podľa prílohy č. 5 zákona č. 24/2006 Z. z.. Na požadovanej úrovni sú vypracované body charakterizujúce súčasný stav životného prostredia v dotknutom území. Sú opísané zložky životného prostredia v riešenom území, významné biotopy a ekologicky významné prvky. Je poukázané na súčasné hospodárske aktivity v súvislosti s plánovanými možnosťami ich rozvoja. Návrh riešenia ÚPN-O je spracovaný v jednom variante. Sú zhodnotené súčasné environmentálne problémy, ktoré navrhovaný územný plán bude riešiť. Vzhľadom na prevažne zostávajúci celkový charakter funkčných plôch obce v súčinnosti s návrhom plôch pre obytnú výstavbu, rekreáciu, občiansku vybavenosť, vybudovaním líniových a vodných stavieb, v súlade s celkovou revitalizáciou urbanizovaného a krajinného prostredia je správa o hodnotení vypracovaná vecne a vystihuje plánované rozvojové aktivity, ktoré zlepšia stav prostredia obyvateľstva sídla, a rešpektujú štruktúru krajiny a chránené územia. Správa obsahuje potrebné údaje ohľadom vybudovania kanalizácie, protipovodňových opatrení a celkovej revitalizácie dotknutého územia. Poukazuje sa, že realizáciou rozvojových zámerov dôjde k dobudovaniu infraštruktúry, ktorá v určitej miere zlepší stav existujúcich lokalít a prispeje k rozvoju nových. Je poukázané na významné krajinné prvky s biologickou a estetickou hodnotou a sú navrhnuté opatrenia pre zachovanie ekologickej stability. V obci Litmanová nie sú navrhované žiadne významnejšie zdroje znečistenia zložiek životného prostredia. Celkovo možno charakterizovať, že dostupnosť informácií je vzhľadom na charakter sídla a jeho rozvoj postačujúca a sú známe okolnosti pre odporúčanie ÚPN obce Litmanová.

Správa o hodnotení je spracovaná úmerne súčasnému stupňu poznania a riešenia problematiky s poukázaním na zlepšenie terajšieho stavu alebo nezhoršovaním stavu životného prostredia.

Celkovo je možné konštatovať, že predmetná správa bola predložená kompletne v zmysle požadovaného rozsahu .

III.6. Stanoviská predložené k správe o hodnotení a ich vyhodnotenie.

Príslušný orgán po doručení SoH SD a návrhu SD - ÚPN obce Litmanová zverejnil v súlade s § 10 ods. 2 zákona 24/2006 Z. z. pre verejnosť oba dokumenty na webovom sídle MŽP SR (dňa 02.05. 2025) a oba dokumenty v súlade s § 10 ods.3 zákona 24/2006 Z. z. doručil na zaujatie stanoviska dotknutým subjektom procesu posudzovania SD:

- schvaľujúcemu orgánu
 - obec Litmanová
- dotknutému orgánu verejnej správy
 - na úseku geológie - MŽP SR, sekcia geológie
 - na úseku ochrany prírody - MŽP SR, odbor štátnej správy ochrany prírody a krajiny
 - na úseku ochrany pamiatok - Krajský pamiatkový úrad Prešov
 - na úseku dopravy - Okresný úrad Stará Ľubovňa, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií, Prešovský samosprávny kraj, odbor regionálneho rozvoja
 - na úseku ochrany pôdy - Okresný úrad Prešov, odbor opravných prostriedkov

- na úseku ochrany lesa - Okresný úrad Stará Ľubovňa, pozemkový a lesný odbor,
 - na úseku ochrany vôd - Okresný úrad Stará Ľubovňa, odbor starostlivosti o životné prostredie
 - na úseku ochrany prírody - Okresný úrad Stará Ľubovňa, odbor starostlivosti o životné prostredie
 - na úseku ochrany ovzdušia - Okresný úrad Stará Ľubovňa, odbor starostlivosti o životné prostredie
 - na úseku odpadového hospodárstva - Okresný úrad Stará Ľubovňa, odbor starostlivosti o životné prostredie
 - na úseku banskej správy - Obvodný banský úrad Košice
 - na úseku územného plánovania - Regionálny úrad pre územné plánovanie a výstavbu Prešov
 - na úseku protipožiarnej ochrany – Okresné riaditeľstvo hasičského a záchranného zboru v Starej Ľubovni
 - na úseku veterinárnej starostlivosti – Regionálna veterinárna a potravinová správa Stará Ľubovňa
 - na úseku verejného zdravotníctva – Regionálny úrad verejného zdravotníctva, Stará Ľubovňa
 - na úseku obrany štátu - Ministerstvo obrany SR
 - na úseku ochrany obyvateľstva – Okresný úrad Stará Ľubovňa, odbor krízového riadenia
 - na úseku civilného letectva - Dopravný úrad, Letisko M.R. Štefánika
 - dotknutý orgán vyššej územnej samosprávy na úseku územného plánovania - Úrad Prešovského samosprávneho kraja, odbor strategického rozvoja, oddelenie územného plánovania a životného prostredia
 - dotknutej obci:
 - Obec Kamienka
 - Obec Jarabina
- a oba dokumenty s požiadavkou o zaujatie stanoviska doručil tiež právnickej osobe:
- Slovenský pozemkový fond, Bratislava

Príslušnému orgánu v určenej lehote (do 21 dní od doručenia SoH SD) doručilo svoje stanovisko podľa § 12 zákona č. 24/2006 Z. z. 13 oslovených dotknutých subjektov.

Po zákonom stanovenej lehote doručilo svoje stanovisko Ministerstvo životného prostredia SR ako orgán štátnej správy ochrany prírody a krajiny.

Poznámka: Podľa § 12 ods.3 zákona 24/2006 Z. z. „Na stanovisko doručené po uplynutí lehôt uvedených v odsekoch 1 a 2 nemusí príslušný orgán prihladiť.“

Verejnosť v procese pripomienkovania správy o hodnotení strategického dokumentu zaslala tiež svoje písomné stanovisko.

Stanoviská predložené k správe o hodnotení a ich vyhodnotenie

K správe o hodnotení strategického dokumentu „Územný plán obce Litmanová“ boli doručené nasledovné stanoviská :

S-1. Okresný úrad Stará Ľubovňa, odbor starostlivosti o životné prostredie, orgán štátnej vodnej správy, Nám. gen. Štefánika 526/1, 064 01 Stará Ľubovňa; vyjadrenie č.OU-SL-OSZP-2025/006543-002 zo dňa 5.05.2025 - z vodohospodárskeho hľadiska v zmysle § 28 ods. 2 písm. j)

zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov upozorňuje spracovateľa na dodržiavanie ustanovenia § 30 vodného zákona.

(1) Ten, kto vykonáva činnosť, ktorá môže ovplyvniť stav povrchových vôd a podzemných vôd a vodných pomerov, je povinný vynaložiť potrebné úsilie na ich uchovanie a ochranu.

(2) Vlastník, správca alebo nájomca poľnohospodárskych pozemkov a lesných pozemkov je povinný ich obhospodarovat' takým spôsobom, ktorý nielen zachová vhodné podmienky na výskyt vôd, ale aj napomáha zlepšovanie vodných pomerov; je povinný najmä zabráňovať škodlivým zmenám odtokových pomerov, splavovaniu pôdy a dbať o udržiavanie pôdnej vody a o zlepšenie retenčnej schopnosti územia.

(3) Orgán štátnej vodnej správy môže uložiť vlastníkom, správcom alebo nájomcom poľnohospodárskych pozemkov a lesných pozemkov vykonať opatrenia smerujúce k splneniu povinností uvedených v odseku 2.

Pri spracovaní strategického dokumentu dodržať ustanovenia § 8 ods. 13 zákona č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami (ďalej len „zákon o povodniach“). Obec zosúladí povoloňovanie stavieb a určovanie regulatívov priestorového usporiadania a funkčného využívania územia v územnom pláne obce alebo v územnom pláne zóny s opatreniami na ochranu pred povodňami, ktoré sú uvedené v schválenom pláne manažmentu povodňového rizika a v jeho aktualizácii.

Pri spracovaní strategického dokumentu rešpektovať povinnosti vyplývajúce z ustanovení § 26 ods. 4 písm. a), b), c), d), e), f) zákona o povodniach:

„Obec vykonáva pri ochrane pred povodňami v rámci preneseného výkonu pôsobnosti štátnej správy na úseku územného plánovania a stavebného poriadku tieto činnosti:

a) poskytuje správcovi vodohospodársky významných vodných tokov alebo poverenej osobe informácie z územnoplánovacej dokumentácie a prípadne ďalšie informácie, ktoré môžu prispieť k vypracovaniu, prehodnocovaniu a aktualizácii predbežného hodnotenia povodňového rizika,

b) poskytuje správcovi vodohospodársky významných vodných tokov alebo poverenej osobe podklady potrebné na vyhotovenie, prehodnotenie a aktualizáciu mapy povodňového rizika,

c) koordinuje povoloňovanie stavieb a určovanie regulatív priestorového usporiadania a funkčného využívania územia v územnom pláne obce alebo v územnom pláne zóny s opatreniami na ochranu pred povodňami, ktoré sú uvedené v schválenom pláne manažmentu povodňového rizika,

d) zabezpečuje vyznačenie všetkých záplavových čiar zobrazených na mapách povodňového ohrozenia do územného plánu obce alebo územného plánu zóny pri najbližšom preskúmaní schváleného územného plánu podľa osobitného predpisu;12) ak obec nemá spracovaný územný plán obce využíva mapy povodňového ohrozenia v činnosti stavebného úradu,

e) žiada správcu vodohospodársky významného vodného toku o vypracovanie návrhu rozsahu inundačného územia alebo o navrhnutie zmeny rozsahu inundačného územia na obstaranie územného plánu obce alebo územného plánu zóny v blízkosti neohradzovaného vodného toku, jeho zmeny alebo doplnku,

f) spolupracuje so správcou vodohospodársky významných vodných tokov a s poverenými osobami pri vypracúvaní, prehodnocovaní a aktualizácii plánu manažmentu povodňového rizika, najmä pri navrhovaní preventívnych opatrení na ochranu pred povodňami situovaných na území obce, ktoré spomaľujú odtok vody z povodia do vodných tokov alebo chránia územie obce pred zaplavením povrchovým odtokom, znižujú maximálny prietok povodne, chránia územie obce pred zaplavením vodou z vodného toku alebo chránia územie obce pred zaplavením vnútornými vodami a navrhované preventívne opatrenia sú situované na území obce.“

Ďalej upozorňuje na dodržanie ustanovenia § 5 vodného zákona, t. j. zabezpečenie ochrany vôd a jej trvalo udržateľného využívania. Pri príprave podkladov rešpektovať stanoviská správcu toku.

Vyhodnotenie stanoviska: Všetky požiadavky orgánu štátnej vodnej správy sú citáciami zákonných ustanovení – zákona č. 364/2004 Z. z. (vodný zákon) a zákona č.7/2010 Z. z. o povodniach. Uvedené ustanovenia smerujú prevažne už k vlastnej realizácii stavieb alebo k zásadám tvorby územného plánu v súvislosti s ochranou pred povodňami. Pri tvorbe územného plánu obce spracovateľ prihliadal na mapy povodňového ohrozenia ako i na potrebu správneho nakladania s vodami s cieľom ich ochrany a uchovania a v tomto zmysle navrhol i riešenie funkčného a priestorového využívania územia a navrhol i záväzné regulatívy. Z uvedeného dôvodu je stanovisko vzaté na vedomie.

S-2. Okresný úrad Stará Ľubovňa, odbor starostlivosti o životné prostredie, úsek ochrany ovzdušia, Nám. gen. Štefánika 526/1, 064 01 Stará Ľubovňa; vyjadrenie č.OU-SL-OSZP-2025/006547-002 zo dňa 15.05.2025 - ako orgán štátnej správy ochrany ovzdušia k správe o hodnotení strategického dokumentu Územný plán obce Litmanová konštatoval, že nemá k zaslanej správe z hľadiska ochrany ovzdušia žiadne pripomienky.

Vyhodnotenie stanoviska: Vzaté na vedomie.

S-3. Regionálna veterinárna a potravinová správa Stará Ľubovňa, Levočská 4, 064 01 Stará Ľubovňa; stanoviskom č.z.:618/2025, č. sp. 222/2025-520 z 07.05.2025 súhlasí so Správou o hodnotení strategického dokumentu „Územný plán obce Litmanová“ za podmienky úpravy textu z Nižné Ružbachy na Litmanová.

Vyhodnotenie stanoviska: Vzaté na vedomie, zrejma chyba pri písaní.

S-4. Krajský pamiatkový úrad Prešov, Hlavná 115, Prešov záväzným stanoviskom č.Z-PUSR-038323/2024 zo dňa 23.05.2025 určuje nasledujúce pripomienky:

Návrh Územného plánu obce Litmanová:

► KPÚ Prešov z hľadiska zachovania pamiatkových hodnôt NKP - KOSTOL a jej náležitej prezentácie nesúhlasí s návrhom plochy technickej infraštruktúry - parkoviska pri NKP - KOSTOL. Navrhnutý zámer by mal nezvratný a negatívny zásah do prezentácie NKP - KOSTOL. Uvedený návrh vylúčiť z textových a grafických častí. Pre plochu parkoviska navrhnuť novú plochu.

Vyhodnotenie podmienky: V súvislosti s negatívnym zásahom do prezentácie NKP-KOSTOL navrhnuť nové parkovisko so súhlasom KPÚ Prešov.

► Doplniť vo vete na str. 21 v kap. 9 - „Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov“ a na str. 38 v kap. 14 - „Ochrana kultúrno-historických hodnôt“ a na str. 49 v kap. 7.2. v odseku s údajmi o archeologických lokalitách nižšie zvýraznený text podľa nasledujúceho:

„Krajský pamiatkový úrad Prešov určil územia s predpokladanými archeologickými nálezmi, ktoré sú evidované v Evidencii archeologických lokalít v k. ú. Litmanová:“

► Doplniť na str. 38 v kap. 14 - „Ochrana kultúrno-historických hodnôt“ v odseku s údajmi o NKP text:

Obnovu a reštaurovanie národných kultúrnych pamiatok, či akúkoľvek stavebnú, či hospodársku činnosť na ploche národných kultúrnych pamiatok, vrátane umiestnenie akéhokoľvek reklamného a technického zariadenia, možno realizovať iba na základe právoplatného rozhodnutia o zámere vydaného Krajským pamiatkovým úradom Prešov, ktorý určí, či je navrhovaný zámer z hľadiska záujmov chránených pamiatkovým zákonom prípustný a určí podmienky realizácie.“

► Doplniť na str. 38 v kap. 14 - „Ochrana kultúrno-historických hodnôt“ v odseku s údajmi o archeologických lokalitách text:

„Pred začatím stavebnej činnosti alebo inej hospodárskej činnosti na evidovanom archeologickom nálezisku je vlastník, správca alebo stavebník povinný podať žiadosť o vyjadrenie k zámeru na krajský pamiatkový úrad. Žiadosť obsahuje majetkovo-právne údaje a špecifikáciu zamýšľaného zásahu do terénu.“

► Doplniť na str. 49-50 do kap. 7 - „ZÁSADY A REGULATÍVY ZACHOVANIA KULTURNOHISTORICKÝCH HODNÔT, OCHRANY A VYUŽÍVANIA PRÍRODNÝCH ZDROJOV, OCHRANY A TVORBY KRAJINY, VYTVÁRANIA A UDRŽIAVANIA EKOLOGICKEJ STABILITY VRÁTANE PLÔCH ZELENE“ text:

„Obnovu a reštaurovanie národných kultúrnych pamiatok, či akúkoľvek stavebnú či hospodársku činnosť na ploche národných kultúrnych pamiatok, vrátane umiestnenie akéhokoľvek reklamného a technického zariadenia, možno realizovať iba na základe právoplatného rozhodnutia o zámere vydaného Krajským pamiatkovým úradom Prešov, ktorý určí, či je navrhovaný zámer z hľadiska záujmov chránených pamiatkovým zákonom prípustný a určí podmienky realizácie.“

„Pred začatím stavebnej činnosti alebo inej hospodárskej činnosti na evidovanom archeologickom nálezisku je vlastník, správca alebo stavebník povinný podať žiadosť o vyjadrenie k zámeru na krajský pamiatkový úrad. Žiadosť obsahuje majetkovo-právne údaje a špecifikáciu zamýšľaného zásahu do terénu.“

„Krajský pamiatkový úrad Prešov v zmysle pamiatkového zákona v spolupráci s príslušným stavebným úradom určí podmienky ochrany archeologických nálezov a archeologických nálezísk vo väzbe na pripravovanú stavebnú činnosť alebo inú hospodársku činnosť v procese územného a stavebného konania.“

„Krajský pamiatkový úrad Prešov v zmysle pamiatkového zákona môže rozhodnúť o povinnosti vykonať archeologický výskum aj na mieste stavby alebo inej hospodárskej činnosti, ktorá nie je evidovaným archeologickým náleziskom, ak na tomto mieste dôvodne predpokladá výskyt archeologických nálezov. Krajský pamiatkový úrad zašle rozhodnutie o povinnosti vykonať archeologický výskum aj príslušnému stavebnému úradu.“

► Opraviť formálnu chybu na str. 41 v názve kap. 3 - „ZÁSADY A REGULATÍVY FUNKČNÉHO A PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA A VYUŽÍVANIA ÚZEMIA OBCE VYŠNÉ RUŽBACHY,“ kde je chybné uvedený názov obce Vyšné Ružbachy namiesto názvu obce Litmanová.

Vyhodnotenie podmienky: V čistopise ÚPN-O Litmanová je potrebné doplniť požadované texty a opraviť formálnu chybu pri písaní.

► Z dôvodu rešpektovania typickej formy a štruktúry osídlenia (viď zásady záväzného regulatívu ÚPN PSK č. 8.4.), nenarušenia kultúrnohistorického a urbanistického jadra obce, podriadiť výškové parametre a hmotovo-priestorové usporiadanie rozvojových plôch historickej dominante – KOSTOLU, gr. k. sv. Michala archanjela, výškovému a priestorovému územnému členeniu zástavby obce a krajinárskej kompozícii. Odporúčame stanoviť výškový regulatív stavieb pre všetky rozvojové plochy a pre už existujúce stavby v jadre obce na max. 2. NP + podkrovie.

Vyhodnotenie podmienky: Výškový regulatív stavieb sa odporúča akceptovať.

Správa o hodnotení strategického dokumentu „Územný plán obce Litmanová“

► Doplniť na str. 44 v kap. C.II.10.- „Kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti, archeologické náleziská“, text:

„Obnovu a reštaurovanie národných kultúrnych pamiatok, či akúkoľvek stavebnú či hospodársku činnosť na ploche národných kultúrnych pamiatok, vrátane umiestnenie akéhokoľvek reklamného a technického zariadenia, možno realizovať iba na základe právoplatného rozhodnutia o zámere vydaného Krajským pamiatkovým úradom Prešov, ktorý určí, či je navrhovaný zámer z hľadiska záujmov chránených pamiatkovým zákonom prípustný a určí podmienky realizácie.“

„Z dôvodu predpokladu, že sa v k. ú. Litmanová nachádzajú doposiaľ neevidované a neznáme archeologické náleziská, Krajský pamiatkový úrad Prešov v zmysle pamiatkového zákona v spolupráci s príslušným stavebným úradom určí podmienky ochrany archeologických nálezov a archeologických nálezísk vo väzbe na pripravovanú stavebnú činnosť alebo inú hospodársku činnosť v procese územného a stavebného konania.“

► C.III.8.Vplyvy na krajinu – štruktúru a využívanie krajiny, scenériu krajiny

Návrh regulatívov pre umiestňovanie reklám, ktoré sú uvedené v návrhu územnoplánovacej dokumentácie v kapitole 7. 5. - „Zásady umiestňovania reklamných stavieb a zariadení“, bude mať z dôvodu reklamného a vizuálneho smogu negatívny vplyv na štruktúru a využívanie krajiny a na scenériu krajiny. Umiestnenie veľkoplošných reklamných zariadení na objektoch a spevnených plochách v zastavanom území a mimo zastavané územie, znehodnotí kultúrnu a podhorskú až horskú prírodnú krajinu obce Litmanová. Rovnako môže negatívne ovplyvniť prezentáciu NKP. KPÚ Prešov odporúča z hľadiska eliminovania vizuálneho smogu a svetelného znečistenia, ktoré má negatívny vplyv na životné prostredie a krajinný ráz, nerealizovať v katastrálnom území obce Litmanová žiadne veľkorozmerné reklamné zariadenia. Reklamné označenia a informačné zariadenia v dotknutom území minimalizovať len na nevyhnutnú prítomnosť označenia prevádzok a to na zodpovedajúcej estetickej úrovni.

► C.III.10.Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, vplyvy na archeologické náleziská KPÚ Prešov konštatuje, že realizácia zámeru navrhovaného riešenia územného plánu - návrh plochy technickej infraštruktúry - parkoviska pri NKP - KOSTOL - bude mať nezvratný a negatívny dopad na prezentáciu NKP - KOSTOL a jej bezprostredné okolie. Základná ochrana kultúrnej pamiatky je súhrn činností a opatrení vykonávaných na predchádzanie ohrozeniu, poškodeniu, zničeniu alebo odcudzeniu kultúrnej pamiatky, na trvalé udržiavanie dobrého stavu vrátane prostredia kultúrnej pamiatky a na taký spôsob využívania a prezentácie, ktorý zodpovedá jej pamiatkovej hodnote a technickému stavu.

Vyhodnotenie stanoviska: Uvedené požiadavky sú oprávnené a je potrebné ich rešpektovať.

S-5. Okresný úrad Stará Ľubovňa, odbor starostlivosti o životné prostredie, úsek odpadového hospodárstva, Nám. gen. Štefánika 526/1, 064 01 Stará Ľubovňa; stanoviskom č.OU-SL-OSZP-2025/006835-002 zo dňa 15.05.2025 k zaslanej správe o hodnotení strategického dokumentu z hľadiska odpadového hospodárstva nemá pripomienky.

Vyhodnotenie stanoviska: Vzaté na vedomie.

S-6. Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Starej Ľubovni, Obrancov mieru 508/1, Stará Ľubovňa záväzným stanoviskom č. RÚVZSL/OHŽPaZ/930/3254/2025 zo dňa 16.05.2025 k správe o hodnotení strategického dokumentu „Územný plán obce Litmanová“ z hľadiska ochrany verejného zdravia nemá pripomienky.

Vyhodnotenie stanoviska: Vzaté na vedomie.

S-7. Správa a údržba ciest PSK, oblasť Stará Ľubovňa, Levočská 25, 064 01 Stará Ľubovňa stanoviskom č. SÚCPSK-SL/3781/2025 zo dňa 06.05.2025 z hľadiska záujmov organizácie určuje nasledovne podmienky:

1. Vyvolanou stavebnou činnosťou v riešenej lokalite nesmie dôjsť k zhoršeniu súčasných stavebnotechnických parametrov a odvodňovacích pomerov cesty III. triedy č. III/3128 a stavebnú činnosť, pri ktorej dôjde k zásahom do cestného telesa tejto cesty je možné povoliť len so súhlasom príslušného cestného správneho orgánu.
2. Žiada rešpektovať súčasné trasovanie tejto cesty.
3. Mimo zastavané územie obce Litmanová požaduje rešpektovať súčasné ochranné pásmo cesty III. triedy. Cestné ochranné pásmo u ciest III. triedy predstavuje 20 m od osi cesty.
4. Dopravné napojenie plôch určených na rozvoj, výstavbu a rekreáciu riešiť paralelnými obslužnými komunikáciami s minimálnym počtom napojení na cestu III. triedy, podľa platných technických noriem.
5. Podľa možností neplánovať trasy inžinierskych sietí (vodovod, plyn kanalizácia, káblové rozvody) do ochranného pásma cesty III/3128.
6. Pri plánovaní cyklochodníkov a cyklotrás prednostne tieto umiestňovať v dostatočnej vzdialenosti od cesty III/3128 z dôvodu bezpečnosti účastníkov cestnej premávky, najlepšie ich umiestňovať mimo hlavný dopravný priestor. V prípade súbehu cyklochodníkov a chodníkov pre peších v dopravne zaťaženom území, realizovať ich ako výškovo oddelené s oddeleným dopravným režimom.

Vyhodnotenie stanoviska: Rešpektovať príslušné technické a právne normy pri návrhu cestných komunikácií a cyklotrás.

S-8. Okresný úrad Stará Ľubovňa, odbor krízového riadenia, Nám. gen. Štefánika 526/1, 064 01 Stará Ľubovňa; stanoviskom č. OU-SL-OKR-2025/006763-002 z 12.05. 2025 vo svojom stanovisku uvádza, že k Správe o hodnotení strategického dokumentu „Územný plán obce Litmanová“ z hľadiska civilnej ochrany nemá pripomienky.

Vyhodnotenie stanoviska: Vzaté na vedomie.

6-9. Dopravný úrad, Letisko M: R: Štefánika, 823 05 Bratislava listom č. 15072/2025/ROP-004-P/36046 zo dňa 09.05.2025 k správe o hodnotení strategického dokumentu oznamuje, že priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia obce nepredpokladá negatívny vplyv na bezpečnosť leteckej prevádzky s poukazom na ustanovenie § 30 ods. 1 leteckého zákona ani na činnosť leteckého pozemného zariadenia - okrskový prehľadový rádiolokátor riadeného okrsku TAR, ktorého ochrannými pásmami je dotknutá väčšia časť katastrálneho územia obce (zariadenie sa nachádza na Letisku Poprad-Tatry).

Dopravný úrad však žiada vykonať nasledovné úpravy znenia textovej časti návrhu strategického dokumentu, ktoré vyplynuli zo zmeny legislatívy v oblasti civilného letectva s účinnosťou od 01.04.2025 a z potreby dopracovania ochranných pásiem leteckého pozemného zariadenia - okrskový prehľadový rádiolokátor riadeného okrsku TAR, a to v nasledovnom rozsahu:

- 1) Do smernej časti do kapitoly 9) Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov je potrebné doplniť nový bod v znení „ochranné pásmo okrskového prehľadového rádiolokátora riadeného okrsku TAR, ktoré určuje výškové obmedzenie stavieb a zariadení nestavebnej povahy v rozmedzí nadmorských výšok cca 1059,10 – 1090,00 m n.m. Bpv (obmedzujúca výška objektov na území obce stúpa v sklone 0,5° v smere od zariadenia).“
- 2) V smernej časti v podkapitole 12.1) Doprava a dopravné zariadenia v časti Letecká doprava je potrebné stávajúci text nahradiť nasledovným textom:

„V riešenom území nie je žiadne zariadenie leteckej dopravy. Časť katastrálneho územia obce sa nachádza v plošnom priemete ochranného pásma okrskového prehľadového rádiolokátora riadeného okrsku TAR (určené rozhodnutím Leteckého úradu Slovenskej republiky zn. 313-404-OP/2001-1863 zo dňa 20.10.2001), ktorým je na území obce obmedzená výška stavieb a zariadení nestavebnej povahy (vrátane použitia stavebných a iných mechanizmov) v rozmedzí nadmorských výšok cca 1059,10 – 1090,00 m n.m. Bpv, pričom obmedzujúca výška objektov na území obce stúpa v sklone 0,5° v smere od zariadenia, ktoré je umiestnené na Letisku Poprad-Tatry.

V zmysle leteckého zákona je Dopravný úrad na území obce dotknutým orgánom v povoloňovacom procese stavieb letísk, osobitných letísk, heliportov a stavieb pre letecké pozemné zariadenia a ďalej uvedených stavieb a využitia územia, pre ktoré sa vyžaduje súhlas Dopravného úradu. Súhlas na zhotovenie, umiestnenie alebo užívanie stavby, zariadenia nestavebnej povahy alebo vykonávanie činností alebo využívanie územia, ktoré by svojimi vlastnosťami mohli ohroziť bezpečnosť leteckej prevádzky, sa vyžaduje, ak:

- by svojou výškou, použitím stavebných mechanizmov, prevádzkou alebo charakterom mohli narušiť alebo narušia ochranné pásma okrskového prehľadového rádiolokátora riadeného okrsku TAR alebo mohli rušiť funkciu leteckých palubných prístrojov (najmä zástavba väčšieho charakteru, rozsiahle objekty s kovovou konštrukciou, zariadenia priemyselných podnikov, stožiare, nadzemné vedenia elektrického prúdu, diaľnice, rýchlostné cesty a cesty I. triedy, energetické zariadenia alebo vysielacie stanice),
- sa ich najvyšší bod nachádza vo výške 40 m a viac nad terénom,
- sú ich súčasťou veterné turbíny s rotujúcimi lopatkami alebo sú na nich umiestnené veterné turbíny s rotujúcimi lopatkami,
- môžu ohroziť let lietadla, najmä zariadenia na generovanie alebo zosilňovanie elektromagnetického žiarenia, klamlivé svetlá alebo silné svetelné zdroje, a nadzemné elektrické vedenia s napätím viac ako 1 000 V vedúce ponad údolia alebo v blízkosti diaľnic, rýchlostných ciest a ciest I. triedy,

pričom umiestnenie takýchto objektov môže byť Dopravným úradom, na základe individuálneho posúdenia, povolené len za predpokladu, že objekt nebude mať negatívny vplyv na činnosť leteckého pozemného zariadenia a bezpečnosť leteckej prevádzky.“

3) V záväznej časti v kapitole 6. Zásady a regulatívy umiestnenia verejného dopravného a technického vybavenia územia v podkapitole 6.8 Letecká doprava je potrebné stávajúci text nahradiť nasledovným textom:

„V riešenom území nie je žiadne zariadenie leteckej dopravy. Časť katastrálneho územia obce sa nachádza v plošnom priemete ochranného pásma okrskového prehľadového rádiolokátora riadeného okrsku TAR (určené rozhodnutím Leteckého úradu Slovenskej republiky zn. 313-404-OP/2001-1863 zo dňa 20.10.2001), ktorým je na území obce obmedzená výška stavieb a zariadení nestavebnej povahy (vrátane použitia stavebných a iných mechanizmov) v rozmedzí nadmorských výšok cca 1059,10 – 1090,00 m n.m. Bpv, pričom obmedzujúca výška objektov na území obce stúpa v sklone 0,5° v smere od zariadenia, ktoré je umiestnené na Letisku Poprad-Tatry.

V zmysle leteckého zákona je Dopravný úrad na území obce dotknutým orgánom v povoloňovacom procese stavieb letísk, osobitných letísk, heliportov a stavieb pre letecké pozemné zariadenia a ďalej uvedených stavieb a využitia územia, pre ktoré sa vyžaduje súhlas Dopravného úradu. Súhlas na zhotovenie, umiestnenie alebo užívanie stavby, zariadenia nestavebnej povahy alebo vykonávanie činností alebo využívanie územia, ktoré by svojimi vlastnosťami mohli ohroziť bezpečnosť leteckej prevádzky, sa vyžaduje, ak:

- by svojou výškou, použitím stavebných mechanizmov, prevádzkou alebo charakterom mohli narušiť alebo narušia ochranné pásma okrskového prehľadového rádiolokátora riadeného okrsku TAR alebo mohli rušiť funkciu leteckých palubných prístrojov (najmä zástavba väčšieho charakteru, rozsiahle objekty s kovovou konštrukciou, zariadenia priemyselných podnikov,

stožiare, nadzemné vedenia elektrického prúdu, diaľnice, rýchlostné cesty a cesty I. triedy, energetické zariadenia alebo vysielacie stanice),

- sa ich najvyšší bod nachádza vo výške 40 m a viac nad terénom,

- sú ich súčasťou veterné turbíny s rotujúcimi lopatkami alebo sú na nich umiestnené veterné turbíny s rotujúcimi lopatkami,

- môžu ohroziť let lietadla, najmä zariadenia na generovanie alebo zosilňovanie elektromagnetického žiarenia, klamlivé svetlá alebo silné svetelné zdroje, a nadzemné elektrické vedenia s napätím viac ako 1 000 V vedúce ponad údolia alebo v blízkosti diaľnic, rýchlostných ciest a ciest I. triedy, pričom umiestnenie takýchto objektov môže byť Dopravným úradom, na základe individuálneho posúdenia, povolené len za predpokladu, že objekt nebude mať negatívny vplyv na činnosť leteckého pozemného zariadenia a bezpečnosť leteckej prevádzky.“

4) V záväznej časti v kapitole 10. Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov je potrebné doplniť nový bod v znení „ochranné pásmo okrskového prehľadového rádiolokátora riadeného okrsku TAR, ktoré určuje výškové obmedzenie stavieb a zariadení nestavebnej povahy v rozmedzí nadmorských výšok cca 1059,10 – 1090,00 m n.m. Bpv (obmedzujúca výška objektov na území obce stúpa v sklone 0,5° v smere od zariadenia).“

V správe o hodnotení strategického dokumentu sú uvedené už neaktuálne informácie z hľadiska záujmov civilného letectva, a to v bode C.III.14 (je tu uvedené stanovisko Dopravného úradu ešte z roku 2023, pričom Dopravný úrad sa k Návrhu územného plánu obce Litmanová vyjadril stanoviskom č. 14494/2025/ROP-003-P/31841 zo dňa 30.04.2025, kde aktualizoval svoje požiadavky na riešenie územného plánu obce).

Vyhodnotenie stanoviska: Požiadavka, ktorá smeruje k aktualizácii textu v zmysle novely leteckého zákona v sprievodnej a záväznej časti ÚPN obce je legitímna, keďže v návrhu ÚPN obce je už neaktuálna informácia. Nie je nevyhnutné, ani účelné a ani správne do záväznej časti ÚPN obce uvádzať, okrem základnej informácie, tiež celý rozsiahly text § 30 ods.1 zákona č. 143/1998 Z. z. (letecký zákon), o stavbách a zariadeniach v priestore mimo ochranných pásiem, ktorých zhotovenie/umiestnenie alebo užívanie si vyžaduje súhlas Dopravného úradu. Ide o zákonné ustanovenie a teda súhlas Dopravného úradu musí byť súčasťou podkladov pre povolenie realizácie stavby/činnosti bez ohľadu na to, či informácia o ňom bude alebo nebude uvedená v ÚPN obce. Neplnenie tohto zákonného ustanovenia neprichádza vôbec do úvahy, a preto nie je účelné zákonným ustanovením zbytočne zaťažovať záväznú časť územného plánu obce. Vykonať požadované úpravy znenia textovej časti návrhu strategického dokumentu v požadovanom rozsahu a aktualizovať informácie z hľadiska záujmov civilného letectva.

S-10. Slovenský vodohospodársky podnik, štátny podnik, Povodie Hornádu, odštepný závod, Ďumbierska 14, Košice – stanoviskom č.SVP 10358/2025/2 zo dňa 12.05.2025 k správe o hodnotení strategického dokumentu „Návrh územného plánu obce Litmanová“ nemá pripomienky. K Návrhu územného plánu obce Litmanová sa SVP š. p. vyjadrila listom č. SVP 9681/2025/2 zo dňa 29.04.2025, ktorý zostáva v platnosti a ktorým upozorňuje, že na navrhované lokality, ktoré sú situované v blízkosti vodných tokov vedených v správe SVP, š.p., Povodie Hornádu, O.Z., so sídlom v Košiciach, s identifikačným číslom toku (ID):

- plochy pre výstavbu rodinných domov situované na pravom aj ľavom brehu drobného vodného toku Veľký Lipník (ID 3-01-03-855) a jeho bezmenných prítokov,
- plochy rekreácie a cestovného ruchu – situované na pravom aj ľavom brehu drobného vodného toku Rozdiel (ID 3-01-03-830).

V prípade výstavby objektov v blízkosti uvedených vodných tokov bude potrebné zabezpečiť ich individuálnu protipovodňovú ochranu na Q100.

Pre výkon správy dotknutých vodných tokov požaduje v zmysle § 49 zákona č.364/2004 Z. z. o vodách v znení neskorších predpisov pozdĺž vodných tokov ponechať voľný nezastavaný pobrežný pozemok (manipulačný pás vodného toku) v šírke 5,0 m od brehovej čiary toku a zároveň požaduje, aby správcovi toku bol umožnený prístup k vodným tokom pre účely zabezpečovania prevádzkových činností správcu toku vyplývajúcich z ustanovení zákona č.364/2004 Z. z. o vodách v znení neskorších predpisov. Do vymedzeného pobrežného pozemku vodných tokov nie je možné umiestňovať stavby trvalého charakteru, zariadenia a vedenia technickej infraštruktúry, oplotenie, súvislú vzrastlú zeleň, ani ho inak poľnohospodársky obhospodarováť.

Upozorňuje, že akýkoľvek zásah do vodných tokov (protipovodňové prehrádzky alebo malé vodné nádrže a poldre) je potrebné navrhnuť v zmysle platnej legislatívy, technických noriem a predložiť SVP, š.p. na vyjadrenie.

Zároveň oznamuje, že ustanovenie § 46 zákona č.364/2004 Z. z. o vodách v znení neskorších predpisov citované v kap. 10) Riešenie záujmov obrany štátu, požiarnej ochrany a ochrany pred povodňami bolo novelizáciou zákona zmenené.

Do doby vybudovania verejnej kanalizácie je nutné zabezpečiť iný spôsob odvádzania a zneškodňovania odpadových vôd, napr. výstavbou vlastnej čistiarne odpadových vôd, prípadne akumuláciu produkovaných splaškových odpadových vôd z jednotlivých objektov vo vodotesných žumpách a zneškodňovanie žumpových vôd riešiť v súlade s ustanovením § 36 ods.3 zákona č.364/2004 Z. z. o vodách v znení neskorších predpisov vývozom do čistiarne odpadových vôd s kapacitnými a technologickými možnosťami pre príjem týchto vôd.

Pri návrhu koncepcie nakladania s dažďovými vodami, vzhľadom na klimatickú zmenu, riešenie dôsledkov sucha a nedostatku vody, žiadame navrhnuť opatrenia na zdržanie povrchového odtoku dažďových vôd zo spevnených plôch v prípade nových lokalít určených na zástavbu (z komunikácií, spevnených plôch a striech rodinných domov, prípadne iných stavebných objektov) na pozemku stavebníka prostredníctvom vsakovacích objektov (prípadne s retenčnými nádržami), dažďových záhrad, jazierok a podobne tak, aby nedochádzalo k zhoršeniu odtokových pomerov v území. Ak nie je možné zachytávať vodu z povrchového odtoku na mieste dopadu zrážok alebo v jeho tesnej blízkosti, možno ju odvádzať do povrchových vôd. Uvedené opatrenia však žiadame navrhnuť tak, aby prípadný odtok z daného územia do recipientu nebol zvýšený voči stavu pred realizáciou prípadnej navrhovanej zástavby a aby nebola zhoršená kvalita vody v recipiente v súlade s ustanovením § 36 ods. 17 zákona č.364/2004 Z. z. o vodách v znení neskorších predpisov (vodný zákon) a v zmysle požiadaviek NV SR č.269/2010 Z. z. podľa § 9.

Vyhodnotenie stanoviska: Rešpektovať príslušné legislatívne ustanovenia v oblasti vodného hospodárstva.

S-11. Prešovský samosprávny kraj, Námestie mieru 2, Prešov, Odbor strategického rozvoja stanoviskom č.05693/2025/DUPaZP-2 zo dňa 20.05.2025 ako dotknutý samosprávny kraj nemá pripomienky k Správe o hodnotení strategického dokumentu „Územný plán obce Litmanová“.

Vyhodnotenie stanoviska: Vzaté na vedomie.

S-12. Okresný úrad Stará Ľubovňa, odbor starostlivosti o životné prostredie, Nám. gen. Štefánika 526/1, 064 01 Stará Ľubovňa záväzným stanoviskom č.OU-SL-OSZP-2025/006556-002 zo dňa 30.05.2025 z hľadiska štátnej správy ochrany prírody a krajiny konštatuje, že návrh územného plánu obce Litmanová nepredstavuje významné riziko pre dotknuté chránené územia a biotopy, za predpokladu realizácie navrhnutých opatrení pri dodržaní nasledujúcich podmienok:

- rešpektovanie hraníc chránených území (napr. Chránených území európskej sústavy - Natura 2000, Chránené vtáčie územie, CHKO, prírodné rezervácie),

- namieta výstavby alebo iné aktivity, ktoré by mohli narušiť ekologickú stabilitu chránených území,
 - zohľadnenie ochranných pásiem pri návrhu funkčného využitia územia,
 - zapracovanie, prípadne úprava a rešpektovanie prvkov ÚSES (biocentrá, biokoridory, interakčné prvky),
 - k územiám, kde sa nachádzajú chránené druhy a ich biotopy – požiadavka na ochranu ich prirodzeného prostredia,
 - vykonanie biologického prieskumu v prípade neznalosti výskytu,
 - zachovanie krajinného rázu, najmä v územiach s výraznými prírodnými alebo kultúrne historickými hodnotami,
 - predchádzať necitlivým zásahom (napr. masívna zástavba, nevhodné inžinierske stavby) do otvorenej krajiny,
 - navrhovať dostatočný rozsah plôch verejnej zelene,
 - zmenšovanie alebo zastavanie existujúcich zelených plôch,
 - zosúladiť územný plán s Programom starostlivosti o chránené územia, plánmi ochrany prírody, stratégiou biodiverzity a pod.
- Odporúča sa však, aby v ďalších stupňoch dokumentácie boli konkretizované technické riešenia (napr. ČOV, vodné nádrže, dopravné stavby) s ohľadom na detailné hodnotenie ich vplyvov na faunu a flóru.

Vyhodnotenie stanoviska: Pri dodržaní uvedených podmienok, návrh ÚPN-O Litmanová nepredstavuje významné riziko pre dotknuté chránené územia a biotopy. V ďalších stupňoch dokumentácie zohľadniť technické riešenia ohľadom detailného hodnotenia ich vplyvov na faunu a flóru.

S-13. Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, Námestie Ľudovíta Štúra 35/1, Bratislava, Odbor ochrany prírody a štátnej správy ochrany prírody a krajiny záväzným stanoviskom č.6231/2025-6.1 32814/2025 zo dňa 24.07.2025 k správe o hodnotení strategického dokumentu požaduje vylúčiť návrh výstavby úseku cesty III. triedy prepájajúcej obec Litmanová s cestou II. triedy č.543 pri obci Kamienka a zredukovať alebo vylúčiť návrhy plôch rodinných domov (RD) v lokalitách Šitník, Pod Lisikom a Zahorody z predloženého strategického dokumentu „Územný plán obce Litmanová“.

V odôvodnení je uvedené, že ministerstvo požiadalo listom zo dňa 6.05.2025 Správu Pieninského národného parku so sídlom v Spišskej Starej Vsi (ďalej len „Správa PIENAP-u“) o vypracovanie odborného stanoviska k predmetnej žiadosti. Správa PIENAP-u v odbornom č.PIENAP/159-004/2025 zo dňa 19.05.2025 požadovala vylúčiť návrh výstavby úseku cesty prepájajúcu obec Litmanová s obcou Kamienka, z dôvodu zásahu do regionálneho biokoridoru a biotopov viacerých chránených živočíchov. Správa PIENAP-u taktiež odporučila vylúčiť návrhy plôch RD v lokalitách Šitník, Pod Lisikom a Zahorody z dôvodu kumulatívneho vplyvu na chránené živočichy. Listom č.6231/2025-6.1, 34069/2025 zo dňa 19.06.2025 ministerstvo požiadalo Správu PIENAP-u o doplnenie vyššie uvedeného odborného stanoviska. Správa PIENAP-u v odbornom stanovisku č.PIENAP/161-005/2025 zo dňa 25.06.2025, potvrdila výskyt viacerých biotopov európskeho a národného významu v predmetnom území, ako aj potravné a prípadne hniezdne biotopy viacerých chránených živočíchov v rámci trasovania navrhovanej cesty medzi obcou Litmanová a obcou Kamienka, na základe čoho naďalej požadovala výstavbu úseku cesty III. triedy z územného plánu vylúčiť. V súvislosti s navrhovanými plochami RD v lokalitách Šitník, Pod Lisikom a Zahorody, a teda predovšetkým veľkým záberom pôdy na územiach, kde sa vyskytuje biotop európskeho významu a viaceré chránené druhy živočíchov, Správa PIENAP-u požadovala predmetné návrhy RD zredukovať alebo vylúčiť zo strategického dokumentu. K ďalším lokalitám strategického

dokumentu nemá ministerstvo závažné pripomienky a po úprave územného plánu podľa výrokovej časti tohto záväzného stanoviska súhlasí so strategickým dokumentom „Územný plán obce Litmanová“.

Upozorňuje, že podľa § 9 ods. 4 zákona č.543/2002 Z.z. orgán verejnej správy príslušný na konanie je obsahom záväzného stanoviska orgánu ochrany prírody viazaný.

Vyhodnotenie stanoviska: Návrh výstavby úseku cesty III. triedy prepájajúcej obec Litmanová s cestou II. triedy č.543 pri obci Kamienka bol prevzatý z nadradenej Územnoplánovacej dokumentácie VÚC Prešovského samosprávneho kraja. Nakoľko návrh predmetnej cesty predstavuje nový urbanizovaný prvok v regionálnom biokoridore RBk7 Jarabinské tiesňavy, odporúča sa zväziť návrh tejto komunikácie. V prípade návrhu cestného prepojenia, ktoré využíva už existujúcu účelovú cestu, v etape predprojektovej prípravy a projektovej dokumentácie týchto trás budú potrebné osobitné konzultácie pre určenie presného trasovania a použitia takého riešenia, ktoré zachová migračnú priechodnosť územia. Je potrebné rešpektovať ustanovenia § 4 zákona OPaK. Návrh musí rešpektovať migračné biokoridory a použiť také riešenia, ktoré zabezpečia zachovanie migračnej priechodnosti územia a zároveň zabezpečia funkčnosť dotknutých prvkov ÚSES.

V aktuálnom návrhu ÚPN-O Litmanová sú navrhované plochy rodinných domov v lokalitách zredukované podľa požiadaviek a verejného prerokovania.

7. VEREJNÉ PREROKOVANIE A JEHO ZÁVERY

Prerokovanie Správy o hodnotení strategického dokumentu – návrhu Územného plánu obce Litmanová – sa konalo dňa 14.5.2025 spoločne s prerokovaním samotného návrhu územného plánu obce. Prerokovanie bolo rozdelené na dve časti - dopoludnia od 10,00 hod v zasadacej miestnosti Obecného úradu sa uskutočnilo prerokovanie s dotknutými orgánmi a organizáciami, popoludní od 13,30 hod. v sále Kultúrneho domu obce sa uskutočnilo prerokovanie s verejnosťou. Na oboch častiach prerokovania boli prítomní spracovateľ návrhu územného plánu a hodnotiacej správy Ing. arch. Vladimír Ligus, obstarávateľ územného plánu Ing. Stanislav Imrich a starostka obce Mgr. Nataša Hlinková.

Prerokovania s dotknutými orgánmi sa zúčastnili piati zástupcovia dotknutých orgánov, verejného prerokovania sedemdesiatjeden zaprezentovaných občanov obce (viď prezenčné listiny) aj viacero nezaprezentovaných občanov.

V úvodnej časti spracovateľ územného plánu a hodnotiacej správy oboznámil prítomných s cieľom stretnutia, obsahom návrhu územného plánu a obsahom a závermi hodnotiacej správy. Pripomenul prítomným možnosť podať k hodnotiacej správe pripomienky písomnou formou Okresnému úradu v Starej Ľubovni, odboru starostlivosti o životné prostredie.

V hlavnej časti vystúpenia prezentoval samotný návrh územného plánu a následne aj hlavné tematické okruhy hodnotiacej správy – predpokladané vplyvy navrhovaného rozvoja obce na životné prostredie jej obyvateľov a prírodné prostredie v jej katastrálnom území.

V závere zdôraznil celkový záver hodnotiacej správy, ktorým je odporúčanie navrhovaný územný plán schváliť, lebo v ňom navrhnuté riešenia a opatrenia budú mať pozitívny vplyv na kvalitu života aj prírodného prostredia v riešenom území a návrh územného plánu nebude mať negatívny vplyv na prvky chránených území sústavy NATURA2000.

Po tomto vystúpení nasledovala diskusia, v ktorej prítomní občania kladli otázky prevažne k obsahu samotného návrhu územného plánu, len okrajovo aj k jeho dopadu na životné prostredie. Najväčší počet vystúpení občanov sa týkal k podľa nich nadmernému rozsahu navrhovaných plôch na výstavbu rodinných domov aj rekreáciu, najväčšie výhrady boli k návrhu výstavby rodinných

domov v lokalitách Zahorody, Pod Lisikom a Šitník a rekreácie v lokalitách Za vyšné pole a Veľka ubič. Dôvodom pripomienok bol aj záujem o ochranu pôdneho fondu a zachovanie podmienok pre chov oviec na území obce. Konkrétna otázka sa týkala aj pôvodu podnetu a reálnosti výstavby cezhraničnej turistickej úzkokojnej železnice vedúcej cez kataster obce.

Na otázky odpovedali spracovateľ ÚPN a správy o hodnotení Ing. arch. Vladimír Ligus, obstarávateľ ÚPN Ing. Stanislav Imrich a starostka obce Mgr. Nataša Hlinková.

K navrhovanému rozsahu výstavby bolo vysvetlené, že v návrhu územného plánu sú zahrnuté všetky plochy, ku ktorým prišli podnety a požiadavky v rámci prípravného obdobia územného plánu s cieľom získať stanoviská dotknutých orgánov a organizácií a verejnosti aj zhodnotenia ich vplyvov na životné prostredie. Podľa vyhodnotenia stanovísk a vplyvov na životné prostredie bude v konečnom návrhu zredukovaný návrh rozvoja obce na najvhodnejšie lokality. Podnet na výstavbu úzkokojnej železnice bol pred časom podaný zo strany poľských partnerov, v súčasnej dobe sa na jeho príprave nepokračuje a preto bude z konečného návrhu vylúčený.

V závere verejného prerokovania bola opätovne zdôraznená možnosť na podanie písomných pripomienok k návrhu územného plánu na obecný úrad a k správe o hodnotení vplyvov na životné prostredie na Okresný úrad v Starej Ľubovni.

Verejné prerokovanie viedol a zapísal Ing. arch. Vladimír Ligus.

Vyhodnotenie verejného prerokovania:

Podľa predložených dokumentov a dostupných informácií boli dodržané zákonom požadované lehoty o informovaní verejnosti a dotknutých orgánov štátnej správy participujúcich na jednotlivých krokoch v procese posudzovania vplyvov na životné prostredie posudzovaného predmetného strategického dokumentu (oznámenie, správa o hodnotení, návrh). Dotknutá verejnosť mala možnosť v zákonom stanovených lehotách do dokumentácie posudzovania vplyvov a návrhu riešenia strategického dokumentu nahliadnuť, robiť si z nej odpisy, výpisy alebo na vlastné náklady zhotoviť kópie a podať k nej svoje pripomienky.

Obec Litmanová zabezpečila informovanie verejnosti v zmysle požiadaviek voči verejnosti požadovaných zákonom č. 24/2006 Z. z., vrátane informácie o verejnom prerokovaní správy o hodnotení strategického dokumentu. Zo strany verejnosti k samotnej hodnotiacej správe neboli v diskusii žiadne zásadné pripomienky.

IV. CELKOVÉ HODNOTENIE VPLYVOV STRATEGICKÉHO DOKUMENTU

K celkovému hodnoteniu vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie je možné dospieť na základe vypracovanej správy o hodnotení strategického dokumentu, na základe odborného posudku a tiež doručených stanovísk dotknutých subjektov doručených príslušnému orgánu v etape prerokovania správy o hodnotení strategického dokumentu a návrhu vlastného strategického dokumentu – ÚPN obce Litmanová.

Závery SoH SD konštatujú, že u hodnoteného strategického dokumentu – ÚPN obce Litmanová sa nepredpokladajú významné negatívne vplyv (veľmi významné vplyvy) na obyvateľstvo ani na zložky životného prostredia vrátane na územia Natura 2000. Hodnotenie vplyvov strategického dokumentu bolo v správe o hodnotení strategického dokumentu vykonané slovným opisom v jednotlivých kapitolách a bolo vykonané v nasledovnom rozsahu:

- vplyvy na obyvateľstvo;
- vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery;
- vplyvy na klimatické pomery;

- vplyvy na ovzdušie,
- vplyvy na vodné pomery,
- vplyvy na pôdu,
- vplyvy na faunu, flóru, ich biotopy;
- vplyvy na krajinu – štruktúru a využívanie krajiny, scenériu krajiny;
- vplyvy na chránené územia a ochranné pásma vrátane vplyvov na európsku sústavu chránených území (Natura 2000), na územný systém ekologickej stability;
- vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, archeologické náleziská;

Vplyvy na obyvateľstvo

V návrhu územnoplánovacej dokumentácie sú jasne stanovené územnopriestorové pravidla pre realizáciu nových aktivít zabezpečujúcich atraktivnosť prostredia pre domáce obyvateľstvo, návštevníkov, ako aj pre investorov. Územný plán vymedzuje územia na hospodársky rast sídla, ako aj územia na bývanie a oddych v súlade s nenarušením životných podmienok obyvateľstva. Sú to predovšetkým návrhy v oblasti bývania, občianskeho vybavenia, verejnoprospešných dopravných stavieb, odpadového hospodárstva, rekreačných aktivít a aktivít do cestovného ruchu. Plánujú sa celkové návrhy na revitalizáciu urbanizovaného a krajinného prostredia. Určili sa zásady a podmienky pre ďalší ekonomický a sociálny rast sídla. Nenavrhujú sa také riešenia, ktoré by mali negatívne sociálno-ekonomické dopady. Hlavným pozitívom pre obyvateľstvo je plánovaná výstavba rodinných a bytových domov, vybudovanie splaškovej kanalizácie, dobudovanie občianskej vybavenosti a technického vybavenia územia, investície v oblasti cestovného ruchu, rekreácie a vylepšenia hospodárenia s odpadmi. Taktiež v ochrane zložiek životného prostredia, zlepšenia kvality verejnej zelene sú navrhnuté riešenia odstraňujúce negatívne vplyvy alebo zlepšujúce terajší stav. Na existujúcom a navrhovanom ZUO sa navrhujú vodozadržné prvky v krajine a celý rad opatrení na revitalizáciu urbanizovaného prostredia. Spôsob umiestnenia urbanistických funkcií v území pozitívne vplýva na obyvateľstvo. Návrh riešenia ÚPN obce Litmanová nenavrhuje také aktivity, ktoré by v sebe niesli zvýšené riziká ohrozenia zdravia obyvateľstva v obci, alebo narušovali pohodu a kvalitu života.

Vplyv strategického dokumentu na obyvateľstvo možno hodnotiť ako v celku pozitívny s dosiahnutím vyššieho kultúrneho štandardu prostredia.

Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery

V katastrálnom území obce sa nenachádzajú žiadne dobývacie priestory, chránené ložiskové územia, resp. prieskumné územia. Nie sú tu staré banské diela. V riešenom katastrálnom území Litmanová sa nachádzajú územia potenciálne ohrozené vodnou eróziou. Predmetné územie spada do nízkeho až stredného radónového rizika z geologického podložia. V k. ú. obce sa nachádzajú aktívne, potenciálne a stabilizované svahové deformácie. Územia s výskytom aktívnych svahových deformácií nie sú vhodné na stavebné účely. Z hľadiska rozvoja obce vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom potenciálnych a stabilizovaných zosuvov je potrebné posúdiť a overiť inžinierskogeologickým prieskumom na základe ktorého je možnosť návrhu sanačnostabilizačných opatrení. Pri zohľadnení vyššie uvedených faktorov v území sa nepredpokladajú ďalšie významné dopady vyplývajúce z navrhovaného funkčného a priestorového usporiadania a využívania územia.

Vplyvy na klimatické pomery

Strategický dokument má nepriamy vplyv na klimatické resp. mikroklimatické pomery v území obce. Kľúčovým faktorom pre zvýšenie odolnosti urbanizovaného prostredia obce Litmanová

proti dôsledkom klimatických zmien sú ekosystémovo založené prístupy k adaptácii. V návrhu strategického dokumentu nie sú identifikované nepriaznivé vplyvy na klimatické pomery riešeného územia.

Vplyvy na ovzdušie

Sídlo je plynofikované a nové funkčné plochy zástavby budú napojené na plynové rozvody. Obec Litmanová leží mimo globálnych zdrojov priemyselných emisií. Veľké zdroje znečistenia ovzdušia v riešenom území nie sú. Určitý vplyv na kvalitu ovzdušia podľa prevládajúceho smeru vetra má prenos diaľkových emisií. V obci nie je vymedzená oblasť riadenia kvality ovzdušia. Územný plán neobsahuje návrh prevádzok, alebo činností, ktoré by mohli významne negatívne ovplyvniť kvalitu ovzdušia. Významný vplyv na ovzdušie z navrhovaných činností sa nepredpokladá. ÚPN-O Litmanová nenavrhuje konkrétne aktivity, ktoré by sa dali identifikovať ako veľké alebo stredné zdroje znečisťovania ovzdušia. Vzhľadom na charakter rozvoja obce, možno považovať úplnosti zistenia vplyvov strategického dokumentu na ovzdušie za postačujúce.

Vplyvy na vodné pomery

Obec Litmanová má vybudovaný systém zásobovania pitnou vodou z obecného verejného vodovodu. Rekreačné objekty v extraviláne sú zásobované vodou z individuálnych studní. Vlastné zdroje vody majú aj poľnohospodársky dvor v lokalite Poľanky a pútnický areál na hore Zvir. Hlavnú hydrologickú os riešeného územia vytvára drobný vodný tok Veľký Lipník. Priamo v riešenom katastrálnom území sa nachádza viacero prameňov. Najznámejší prameň je „Prameň sv. Jána Krstiteľa“, ktorý vyviera na Hore Zvir. K. ú. Litmanová nie je súčasťou chránenej vodohospodárskej oblasti (CHVO) v zmysle zákona č.305/2018 Z. z., a nie je súčasťou zraniteľnej oblasti v zmysle vodného zákona. Taktiež tu nie je určený žiadny tok ako vodohospodársky významný tok alebo vodárensky významný tok v zmysle vyhlášky MŽP SR č.211/2005 Z. z. Priamo v riešenom území sa nachádzajú vodárenské zdroje a pásmo ich hygienickej ochrany v lokalite V mľaniciach. Tieto zdroje zásobujú obecný verejný vodovod. V k. ú. nie je zriadené odberné miesto sledovania kvality tokov a kvality podzemných vôd. Obec nemá vybudovanú kanalizáciu. Splaškové vody sú akumulované v prídumových žumpách. Kvalita podzemných vôd je ovplyvňovaná absenciou verejnej kanalizácie v obci. ÚPD navrhuje splaškovú kanalizáciu a ČOV. Návrh územného plánu obce Litmanová na vodných tokoch navrhuje vybudovanie malých vodných nádrží. Na toku Veľký Lipník nad hospodárskym dvorom je navrhnutý polder na zadržiavanie vody. Ďalšie vodozadržné opatrenia záchytné priekopy sú navrhnuté na svahoch nad plochami novej zástavby v južnej časti riešeného územia. Je potrebné zadržať povrchový odtok dažďových vôd zo spevnených plôch, aby nedochádzalo k zhoršeniu odtokových pomerov v recipiente. Taktiež je tu požiadavka zlepšenia vodozadržnej schopnosti krajiny v katastri obce. V územnom pláne nie sú navrhované opatrenia, ktoré by relevantným spôsobom menili odtokový režim alebo zásoby a kvalitu podzemných vôd. Vplyv strategického dokumentu na vodné pomery sídla je kladný. Vybudovaním kanalizačnej siete sa prispieje k ochrane podzemných a povrchových vôd. Realizácia rozvojových lokalít navrhnutých v ÚPN-O Litmanová nebude mať vplyv na pramenné oblasti, výdatnosť vodných zdrojov a ochranné pásma.

Vplyvy na pôdu

Pôdy v riešenom území sú hodnotené ako pôdy nekontaminované, čisté. Náchylnosť pôdy na vodnú eróziu je na väčšine riešeného územia v stupni silne ohrozené plochy a v stupni mierne ohrozené plochy. V katastrálnom území obce Litmanová sa nachádza poľnohospodárska pôda zaradená do 7., 8., a 9. kvalitatívnej skupiny BPEJ. Prevažná väčšina nových funkčných plôch je na plochách s BPEJ kvality 9 a len minimálne budú zabraté plochy s BPEJ kvality 7. Najväčšiu časť katastrálneho územia zaberajú TTP; poľnohospodárska pôda spolu 53,47 % a lesné pozemky

43,58 %. Pre navrhovanú výstavbu predovšetkým mimo zastavaného územia územný plán navrhuje záber pozemkov pôvodne využívaných ako poľnohospodárska pôda, najmä TTP. Návrhom zástavby, najmä na navrhnutých funkčných plochách rekreácie a cestovného ruchu, príde i k menšiemu záberu lesnej pôdy. Sú to plochy v zastavanom území obce, alebo mimo neho. Návrhom, ktorý si v riešenom území vyžiada najväčší záber pôdy, najmä poľnohospodárskej a čiastočne i lesnej, sú dopravné stavby – stavba preložky cesty III/3128 a cestného prepojenia Kamienka – Litmanová. Navrhované turistické a cyklistické komunikácie sú po jestvujúcich poľných a lesných komunikáciách. Územný plán obce nenavrhuje žiadne rozvojové aktivity, ktoré by spôsobovali kontamináciu pôdy, alebo jej eróziu. Pri realizácii investičných zámerov k vyňatiu z PPF sú potrebné povolenia príslušného orgánu štátnej správy. Z hľadiska záberu poľnohospodárskej pôdy nedôjde k fragmentácii a izolácii poľnohospodárskej pôdy.

Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy

Koncepcia rozvoja obce zahŕňa ochranu prírodných prvkov na území obce a zachovanie plôch nelesnej drevinovej vegetácie. Cez riešené k.ú. prechádza niekoľko významných migračných biokoridorov terestrických a hydrických. Cestné prepojenie Kamienka – Litmanová je prevzaté z nadradenej územnoplánovacej dokumentácie – ÚPN Prešovského samosprávneho kraja, 2019. Návrh trasy sa dotýka regionálneho biokoridoru RBk7 a v riešenom území nezasahuje do lesných pozemkov. Návrh preložky cesty III/3128 prechádza poľnohospodárskou krajinou a čiastočne aj cez RBk7. Žiadny z týchto návrhov neprechádza chráneným územím vyhláseným podľa zákona OPaK. Zámery návrhu územného plánu budú realizované prevažne na plochách poľnohospodárskej pôdy, najmä na pozemkoch TTP a v malom rozsahu na lesných pozemkoch. Návrhy nových funkčných plôch (funkčné plochy rodinných domov, funkčné plochy rekreácie) a líniových stavieb (dopravná líniová infraštruktúra) zasiahnu plochy t.č. evidovaných prírodných biotopov európskeho významu, najmä plochy travinno-bylinných plôch prírodných biotopov európskeho významu (Nížinné a podhorské kosné lúky- Lk1, 6510), ktoré sú v riešenom území najviac rozšírené. Zásah do chránených biotopov je možný len so súhlasom orgánu ochrany prírody a uložením prípadných opatrení na minimalizáciu negatívnych účinkov navrhovanej činnosti na dotknutý biotop (§ 6 zákona OPaK).

Nové funkčné plochy zelene, podobne ako existujúce plochy sú vo všeobecnosti prínosom pre zlepšenie kvality biodiverzity územia. Sú zachované významné plochy zelene, predovšetkým krajinné prvky s biologickou a estetickou hodnotou. V súvislosti so širším využitím územia navrhovaným v ÚPN obce sa navrhujú ekostabilizačné opatrenia za účelom stabilizácie prírodného prostredia a zlepšenia prirodzených podmienok pre faunu a flóru.

Vplyvy na krajinu

Navrhovaná urbanistická kompozícia vychádza z pôvodnej urbanistickej štruktúry obce, ktorú dopĺňa o nové prvky vo vzťahu k jeho priestorovému a funkčnému rozvoju. Návrhy nových funkčných plôch pre zástavbu sú maximálne koncentrované a v nadväznosti na už ZUO tak, ako to umožňuje morfológia terénu. V ostatnom území vo vzdialenejších polohách od sídla je navrhnutá vyhliadková veža (na západnom okraji areálu Fakľovka) a navrhované sú i nové značené turistické trasy. Navrhuje sa i malé rozšírenie pútnického miesta na hore Zvir (návrh funkčnej plochy občianskej vybavenosti). Z dopravnej infraštruktúry, ktorá zasiahne do štruktúry a scenérii krajiny je návrh preložky cesty III/3128 mimo ZUO, návrh cestného prepojenia Kamienka – Litmanová (prevzaté z ÚPN Prešovského samosprávneho kraja, 2019). V štruktúre lesnej krajiny nastanú len minimálne zmeny v dôsledku záberov lesnej pôdy. Navrhovaná zástavba bude kompozične podobná jestvujúcej vidieckej zástavbe. Silueta krajiny v riešenom území obce bude dotvorená, nie však dramaticky zmenená. Návrh územného plánu rešpektuje historický pôdorys obce. Nepredpokladá sa výrazný vplyv na krajinu, keďže navrhované nové plochy sú vo

väzbe na existujúce typy plôch so zodpovedajúcim napojením na dopravnú a technickú infraštruktúru bez výrazných negatívnych vplyvov na krajinu a krajinný ráz. Plochy pre bývanie sú lokalizované tak, aby boli vytvorené podmienky pre kvalitné obytné prostredie. Návrh ÚPN-O využíva potenciál krajiny v primeranom rozsahu. Územný rozvoj obce je riešený formou kompaktného urbanizovaného celku a vychádza z existujúcej štruktúry a mierky zástavby obce a z konfigurácie terénu. Základnou výtvarnou hodnotou prostredia je celkový urbanistický výraz vidieckeho sídla v prírodnom prostredí v širšom krajinnom priestore. Návrh hmotovo – priestorovej štruktúry vychádza zo snahy o čo najcitlivejšie zakomponovanie nových funkcií do dlhoročne sa vyvíjajúcej zástavby obce, ako aj krajinného prostredia na novej kvalitatívnej úrovni. V navrhovanom riešení je posilnené zastúpenie harmonicky pôsobiacich krajinných prvkov. Zachováva sa zeleň v erózných ryhách a je doplnená sprievodná zeleň pozdĺž navrhovaných komunikácií a cyklistických trás.

Vplyvy na chránené územia, ochranné pásma a ÚSES

Z európskej siete chránených území Natura 2000 v katastrálnom území obce Litmanová sa nachádza územie európskeho významu (ÚEV): SKUEV0339 Pieninské bradlá. Platí tu 2. a 3. stupeň ochrany. V riešenom území platí pre pozemky v SKUEV0339 2. stupeň územnej ochrany. Územie je zaradené do národného zoznamu území európskeho významu z dôvodu ochrany biotopov európskeho významu: Lk 1 Nížinné a podhorské kosné lúky (6510), Ls 4 Lipovo-javorové sutinové lesy (* 9180), Ls 5.1 Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy (9130), Ls 5.4 Vápnomilné bukové lesy (9150), Pi 5 Pionierske porasty zväzu Alysso-Sedionalbi na plytkých karbonátových a bázičkových substrátoch (* 6110), Sk 1 Karbonátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou (8210), Tr 1 Suchomilné trávinné bylinné a krovinné porasty na vápnom substráte (6210).

Do predmetného ÚEV nie sú navrhované nové funkčné plochy. Vzhľadom na umiestnenie rozvojových aktivít mimo chráneného územia Natura 2000, nepredpokladá sa nepriaznivý vplyv na integritu tohto chráneného územia z hľadiska cieľov jeho ochrany.

Z národnej siete chránených území sa v k.ú. obce nachádza Prírodná pamiatka (PP) Litmanovský potok a prírodné pamiatky (jaskyne) Ľadová jaskyňa v Ostrých horách a Puklinová jaskyňa. Nenachádzajú sa tu žiadne stromy osobitne vyhlásené za chránené stromy. Katastrálne územie Litmanová hraničí na východe s Pieninským národným parkom (ďalej tiež i „PIENAP“), s jeho zónou C.

Prírodná pamiatka (PP) Litmanovský potok má rozlohu 13,8154 ha, platí v nej 5. stupeň územnej ochrany podľa zákona OPaK, ochranným pásmom je územie do vzdialenosti 60 m po vonkajšom obvode PP a platí v ňom 3. stupeň územnej ochrany. Predmetom ochrany je ochrana potoka horkého typu a zachovalé živočíšne spoločenstvá pôvodnej ichtyofauny v prirodzenom biologicky a esteticky cennom prostredí toku. Pstruhové a lipňové pásmo potoka je významné aj z hľadiska prirodzenej reprodukcie rýb.

Prírodné pamiatky (jaskyne) Ľadová jaskyňa v Ostrých horách a Puklinová jaskyňa sú chránenými objektmi v zmysle zákona OPaK v kategórii prírodná pamiatka. Ich ochrana sa nevyhlasuje samostatným právnym aktom ale platí priamo zo zákona OPaK. Ľadová jaskyňa má dĺžku 26,3 m a Puklinová jaskyňa je dlhá 11 m. Jaskyne majú aj ochranné pásmo. Jaskyňa a ochranné pásmo nemajú určený stupeň územnej ochrany avšak platia tu viaceré zákazy a obmedzenia priamo zo zákona OPaK.

Výstavba ČOV je navrhnutá v lokalite v blízkosti potoka Veľký Lipník v ochrannom pásme PP Litmanovský potok na pozemku orná pôda. Konkrétne miesto vlastného areálu ČOV má byť vybrané tak, aby neprišlo k prípadnému zásahu do sprievodnej vegetácie toku resp. aby neprišlo k zásahu do prioritných biotopov európskeho významu, ktoré sa môžu pozdĺž toku nachádzať.

V rámci ÚSES do k.ú. Litmanová zasahuje:

Regionálne biocentrum Okružle - RBc14

- hodnotné lesné a travinno-bylinné spoločenstvá na členitom flyšovom podloží Ľubovnianskej vrchoviny.

Regionálny biokoridor Veľký Lipník – RBk1

- prepája biocentrum Pieniny a Vysoká s RBc Okružle. Ide o terestricko – hydrický biokoridor.

Regionálny biokoridor Jarabinské tiesňavy - RBk7

- hodnotné lesné a travinno-bylinné spoločenstvá na členitom flyšovom podloží.

Regionálny biokoridor Eliášovka – Malý Lipník - RBk10

- hodnotné lesné a travinno-bylinné spoločenstvá na členitom flyšovom podloží.

Genofondová lokalita Litmanovský potok GL10

- drevinová vegetácia pozdĺž toku.

Genofondová lokalita Vrchriečky GL11

- komplex jedľo-smrekovo bukových lesov a trávobylinné spoločenstvá, výskyt biotopov európskeho významu 9180 a 9130.

Ekologicky významný segment krajiny Litmanovský potok EVSK3

- potok horského typu s mimoriadne zachovalým spoločenstvom pôvodnej ichtyofauny, ako aj ostatných zložiek spoločenstva tohoto vodného biotopu. Esteticky a biologicky hodnotné prostredie vodného toku.

Ďalej sú to prvky miestneho (lokálneho) ÚSES.

Do regionálneho biokoridoru RBk7 sú navrhnuté časti trasy preložky cesty III/3128 a časť cestnej komunikácie prepájajúcej Litmanovú a Kamienku.

V správe o hodnotení je cestné prepojenie Kamienka – Litmanová označené ako problémové, keďže môže mať potenciálne významnejší vplyv na zložky životného prostredia, t. j. migračné koridory zveri, potravné biotopy chránených živočíchov a prvky ÚSES. V záväznom stanovisku k správe o hodnotení SD, MŽP SR – Odbor ochrany prírody a štátnej správy ochrany prírody a krajiny požaduje vylúčiť návrh výstavby úseku cesty III. triedy prepájajúcej obec Litmanová s cestou II. triedy č.543 pri obci Kamienka a zredukovať alebo vylúčiť návrhy plôch rodinných domov v lokalitách Šitník, Pod Lisikom a Zahorody z predloženého strategického dokumentu.

Návrh výstavby úseku cesty III. triedy prepájajúcej obec Litmanová s obcou Kamienka zasahuje do prvkov ÚSES, pričom lokalizácia cesty predstavuje nový urbanizovaný prvok v regionálnom biokoridore RBk7 Jarabinské tiesňavy. Správa PIENAP-u potvrdila výskyt biotopov európskeho a národného významu v rámci trasovania navrhovanej cesty v k.ú. obce Litmanová a k.ú. obce Kamienka. V priestore návrhu cesty sa lokálne nachádzajú mokradné spoločenstvá, na ktoré sú viazané druhy európskeho a národného významu, a to prioritne obojživelníky, plazy, vtáky. Správa PIENAP-u na predmetnom území ďalej eviduje lovný, prípadne aj hniezdny areál chránených druhov vtákov.

V lokalitách Šitník, Pod Lisikom a Zahorody, sa prevažne vyskytuje biotop európskeho významu Lk1 Nížinné a podhorské kosné lúky. Lúčne biotopy sú hniezdnym a potravným biotopom druhov európskeho významu, a realizácia plôch rodinných domov by predstavovala trvalý vplyv na biotu, a to v podobe zásahu do predmetných biotopov. S ohľadom na rozsiahle zábery pôdy pri návrhoch plôch RD, Správa PIENAP-u predpokladá negatívne kumulatívne vplyvy na danom území a na dotknuté chránené živočíchy (a ich potravinovú základňu). V aktuálnom návrhu ÚPN-O Litmanová sú návrhy plôch RD v predmetných lokalitách zredukované.

Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, vplyvy na archeologické náleziská

V Ústrednom zozname pamiatkového fondu sú v katastrálnom území Litmanová zapísané tieto národné kultúrne pamiatky:

- Kostol, gréckokatolícky kostol sv. Michala Archaniela - č. ÚZPF 10110/1

Krajský pamiatkový úrad Prešov z hľadiska zachovania pamiatkových hodnôt NKP-KOSTOL a jej náležitej prezentácie nesúhlasí s návrhom parkoviska pri NKP-KOSTOL a žiada pre plochu parkoviska navrhnuť novú plochu.

KPÚ Prešov v riešenom k. ú. na základe evidovaných archeologických lokalít určil územia s predpokladanými nálezmi:

- Historické jadro obce

- Územie severne od intravilánu obce.

ÚPN-O rešpektuje územia s predpokladanými archeologickými nálezmi.

Ostatné vplyvy sú bezvýznamné, alebo nie sú identifikované.

Skutočné vplyvy strategického dokumentu resp. vplyvy jeho jednotlivých navrhnutých funkčných plôch/stavieb/činností sa prejavia až v súvislosti s realizáciou stavieb/činností a následne i prevádzkou objektov, ktoré budú realizované v súlade s podmienkami územného plánu. Preto v tejto etape poznania, pri využití dostupných informácií o životnom prostredí a vzhľadom k miere podrobnosti územného plánu, je možné určiť vplyvy len ako predpokladané vplyvy.

Na základe vykonaného posudzovania vplyvov návrhu ÚPN obce Litmanová na životné prostredie vyjadreného v Správe o hodnotení strategického dokumentu sa predpokladá, že návrh riešenia rozvoja obce s návrhmi funkčných plôch, stavieb/činností špecifikovaných v posudzovanom strategickom dokumente, bude mať určitú mieru vplyvu na životné prostredie (v škále bez vplyvu až po stredne významný vplyv), a to v závislosti od charakteru zástavby určenej jednotlivými funkčnými plochami ako i samostatne navrhnutými stavbami a činnosťami a v závislosti od konkrétneho miesta ich umiestnenia v krajine. Pre žiadne z navrhovaných funkčných plôch, stavieb/činností ÚPN obce Litmanová nebol v Správe o hodnotení strategického dokumentu v štádiu návrhu územného plánu (t. j. bez konkrétnej projektovej dokumentácie) vyhodnotený ich vplyv ako významne negatívny (veľmi významný vplyv).

Hodnotený SD (vypracovaný v apríli 2025), za účelom zmiernenia jeho vplyvov na životné prostredia ako i na územia Natura 2000, bude musieť byť upravený, a to vypustením niektorých prvkov z riešenia priestorového a funkčného usporiadania územia a úpravou regulatívov a limitov záväznej časti územného plánu. Nové opatrenia na úpravu a doplnenie SD vyplynuli zo stanovísk dotknutých subjektov, ktoré svoje stanoviská doručili príslušnému orgánu v etape prerokovania Správy o hodnotení strategického dokumentu a vlastného SD – Územný plán obce Litmanová (§ 12 zákona 24/2006 Z. z.) a niekoľko zmierňujúcich opatrení navrhol spracovateľ odborného posudku (viď kapitola VI.3. tohto záverečného stanoviska).

V. CELKOVÉ HODNOTENIE VPLYVOV STRATEGICKÉHO DOKUMENTU NA CHRÁNENÉ VTÁČIE ÚZEMIA, ÚZEMIA EURÓPSKEHO VÝZNAMU, ALEBO EURÓPSKU SÚSTAVU CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ (Natura 2000)

Z európskej siete chránených území Natura 2000 v katastrálnom území obce Litmanová sa nachádza územie európskeho významu (ÚEV): SKUEV0339 Pieninské bradlá. Platí tu 2. a 3. stupeň ochrany. V riešenom území platí pre pozemky v SKUEV0339 2. stupeň územnej ochrany. Územie je zaradené do národného zoznamu území európskeho významu z dôvodu ochrany biotopov európskeho významu: Lk 1 Nížinné a podhorské kosné lúky (6510), Ls 4 Lipovo-javorové sutinové lesy (* 9180), Ls 5.1 Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy (9130), Ls 5.4 Vápnomilné bukové lesy (9150), Pi 5 Pionierske porasty zväzu Alysso-Sedionalbi na plytkých karbonátových a bázických substrátoch (* 6110), Sk 1 Karbonátové skalné steny a svahy so

štrbinovou vegetáciou (8210), Tr 1 Suchomilné travinno bylinné a krovinové porasty na vápnitom substráte (6210).

Do predmetného ÚEV nie sú navrhované nové funkčné plochy. Vzhľadom na umiestnenie rozvojových aktivít mimo chráneného územia Natura 2000, nepredpokladá sa nepriaznivý vplyv na integritu tohto chráneného územia z hľadiska cieľov jeho ochrany.

Je tiež potrebné konštatovať, že posúdenie SD – ÚPN obce Litmanová nenahrádza posúdenie jednotlivých investičných zámerov z neho vyplývajúcich, a preto jednotlivé konkrétne navrhované činnosti (projekty), u ktorých by sa na základe podrobnejšej dokumentácie predpokladal významne negatívny vplyv na lokality Natura 2000, budú opätovne hodnotené buď postupom podľa § 28 zákona č. 543/2002 Z. z. alebo v závislosti na svojich parametroch i posudzovaním ich vplyvov na životné prostredie postupom podľa zákona 24/2006 Z. z..

VI. ZÁVERY

VI.1. Výsledok procesu posudzovania

Na základe komplexného posúdenia navrhovaného SD – ÚPN obce Litmanová (vypracovaného v apríli 2025), pri ktorom boli vzaté do úvahy závery SoH SD, ktorá vychádzala z analýzy informácií o zložkách životného prostredia, stavu využitia územia a významu očakávaných vplyvov SD na životné prostredie a jeho zložky, ako i na obyvateľstvo, boli vzaté do úvahy tiež stanoviská dotknutých orgánov štátnej správy, ako i výsledky verejného prerokovania a následne vypracovaného odborného posudku

sa odporúča

schválenie strategického dokumentu

„Územný plán obce Litmanová“

pri rešpektovaní opatrení uvedených v kapitole VI.3. tohto záverečného stanoviska s tým, že neurčitosti, ktoré sa vyskytli v procese posudzovania vplyvov na životné prostredie a vznesené požiadavky je potrebné zapracovať do územného plánu.

VI.2. Odporúčaná variant

Návrh ÚPN obce Litmanová je spracovaný jednovariantne. Z priebehu posudzovania strategického dokumentu, stanovísk predložených v priebehu posudzovania, rozsahu hodnotenia, verejného prerokovania a odborného posudku vyplynulo, že sa odporúča schváliť strategický dokument : „ Územný plán obce Litmanová “

VI. 3. Odporúčania na prepracovanie, dopracovanie, úpravu návrhu strategického dokumentu.

Na základe celkových výsledkov procesu posudzovania, pripomienok a stanovísk dotknutých organizácii, orgánov štátnej správy, verejného prerokovania, odborného posudku sa odporúčajú zapracovať do Územného plánu obce Litmanová tieto pripomienky:

1. Protipovodňovými opatreniami rešpektovať prvky kostry ÚSES.
2. Zachovať a doplniť brehové porasty zabezpečujúce zamedzeniu prehrievania vodných tokov a tým znižovaniu obsahu kyslíka a samočistiacich schopností tokov.

3. Podľa možností navrhnúť opatrenia na zdržanie povrchových odtokov budovaním komplexného systému odvádzania dažďových vôd a zadržania „pridaného odtoku“ v území tak, aby odtok z daného územia do recipientu nebol zvýšený voči stavu pred realizáciou navrhovanej zástavby.
4. Akýkoľvek zásah do vodných tokov (protipovodňové prehrádzky alebo malé vodné nádrže a poldre) je potrebné navrhnúť v zmysle platnej legislatívy, technických noriem a predložiť SVP š. p. na vyjadrenie.
5. Z hľadiska zachovania pamiatkových hodnôt NKP-KOSTOL a jej náležitej prezentácie navrhnúť novú plochu parkoviska.
6. Odporúča sa stanoviť výškový regulatív stavieb pre všetky rozvojové plochy a pre už existujúce stavby v jadre obce na max. 2. NP + podkrovie.
7. Pri plánovaní cyklochodníkov a cyklotrás prednostne tieto umiestňovať v dostatočnej vzdialenosti od cesty III/3128 z dôvodu bezpečnosti účastníkov cestnej premávky, najlepšie ich umiestňovať mimo hlavný dopravný priestor. V prípade súbehu cyklochodníkov a chodníkov pre peších v dopravne zaťaženom území, realizovať ich ako výškovo oddelené s oddeleným dopravným režimom.
8. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom potenciálnych a stabilizovaných zosuvov je potrebné posúdiť a overiť inžinierskogeologickým prieskumom. Územia s výskytom aktívnych svahových deformácií nie sú vhodné pre stavebné účely.
9. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika je potrebné posúdiť podľa zákona č.355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky MZ SR č.98/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obmedzovaní ožiarenia pracovníkov a obyvateľov z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia.
10. Vhodným spôsobom usmerňovať rozvojové aktivity v súvislosti so zachovaním všetkých významných biotopov územia, prípadne stanoviť podmienky obnovy po ich dočasnom narušení, alebo likvidácii okrajových častí.
11. Zachovať a zveľaďovať vhodným spôsobom všetky regionálne a lokálne prvky systému ekologickej stability v súlade so záujmami ochrany prírody a krajiny.
12. V ďalších stupňoch dokumentácie konkretizovať technické riešenia (napr. ČOV, vodné nádrže, dopravné stavby) s ohľadom na detailné hodnotenie ich vplyvov na faunu a flóru.
13. Prehodnotiť návrh výstavby úseku cesty III. triedy prepájajúcej obec Litmanová s cestou II. triedy č.543 pri obci Kamienka, ktorý bol prevzatý z nadradenej územnoplánovacej dokumentácie VÚC Prešovského samosprávneho kraja a využíva už existujúcu účelovú cestu, nakoľko predstavuje nový urbanizovaný prvok v regionálnom biokoridore RBk7 Jarabinské tiesňavy. V súvislosti s týmto návrhom Správa PIENAP-u potvrdila výskyt biotopov európskeho a národného významu v rámci trasovania navrhovanej cesty. V priestore návrhu cesty sa tiež lokálne nachádzajú mokradné spoločenstvá, na ktoré sú viazané druhy európskeho a národného významu. V súvislosti s týmito skutočnosťami sa odporúča zväziť návrh tejto komunikácie. V prípade návrhu, v etape predprojektovej prípravy a projektovej dokumentácie týchto trás budú potrebné osobitné konzultácie pre určenie presného trasovania a použitia takého riešenia, ktoré zachovávajú migračnú priechodnosť územia. Je potrebné rešpektovať migračné biokoridory a použiť také riešenia, ktoré zabezpečia zachovanie migračnej priechodnosti územia a zároveň zabezpečia funkčnosť dotknutých prvkov ÚSES.
14. Doplniť informácie o výskyte biotopov bobra vodného (*Castor fiber*) v povodí tokov Rozdiel a Veľký Lipník, ktorý je druhom európskeho významu a zabezpečiť ochranu týchto biotopov.

15. Náhradné, alebo nové výsadby drevín realizovať s orientáciou na pôvodné (autochtónne), vyskytujúce sa v predmetnom území.
16. Uskutočniť opatrenia na zamedzenie šírenia inváznych druhov rastlín a drevín.
17. Navrhnuť opatrenia na elimináciu vyvíjajúcich sa sukcesných procesov na trvalých trávnych porastoch.
18. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom environmentálnych záťaží s vysokou prioritou riešenia je potrebné posúdiť a overiť geologickým prieskumom životného prostredia.
19. Pri posudzovaní vplyvov činnosti na životné prostredie (EIA) s ktorými sa uvažuje v tomto strategickom dokumente v rámci kritérií pre zisťovacie konanie resp. povinné hodnotenie v súlade so zákonom č. 24/2006 Z. z. v znení nesk. predpisov, zabezpečiť v navrhovaných projektoch vyváženosť hospodárskych, sociálnych a environmentálnych aspektov.

V ďalšej etape vypracovania ÚPN-O rešpektovať stanoviska dotknutých orgánov, uvedené v kapitole III/6 tohto záverečného stanoviska.

Technické pripomienky a pripomienky občanov sa premietnu do dopracovania územného plánu obce, po prerokovaní v obecnom zastupiteľstve.

VI. 4. Odôvodnenie záverečného stanoviska z posúdenia strategického dokumentu.

Záverečné stanovisko je vypracované podľa § 14 zákona 24/2006 Z. z., a to na základe návrhu SD – ÚPN obce Litmanová (apríl 2025), informácií obsiahnutých v Správe o hodnotení strategického dokumentu a jej záverov o miere očakávaných/predpokladaných vplyvov SD na životné prostredie vrátane zhodnotenia možných vplyvov na územia Natura 2000, na základe stanovísk dotknutých orgánov verejnej správy doručených k Správe o hodnotení strategického dokumentu, verejného prerokovania Správy o hodnotení strategického dokumentu a vlastného SD – ÚPN obce Litmanová (v máji 2025), odborného posudku (august 2025) a ďalších použitých zdrojov vrátane všeobecne záväzných právnych predpisov.

Návrh riešenia územného plánu Litmanová (apríl 2025) rešpektuje zásady územného plánovania, avšak pre minimalizáciu jeho vplyvov na životné prostredie a uplatnenia princípu predbežnej opatrnosti vo vzťahu k územia Natura 2000, sú odporúčané opatrenia na jeho úpravu a dopracovanie.

Opatrenia na minimalizáciu vplyvov na životné prostredie, ktoré sú špecifikované v návrhu územného plánu a v kapitole VI.3 tohto záväzného stanoviska, vychádzajú najmä zo základného cieľa územného plánovania – udržateľného územného rozvoja so zreteľom na miestne danosti, charakter prírodnej štruktúry, efektívne a udržateľné užívanie prírodných zdrojov, zachovanie biodiverzity, vyvážený environmentálny prístup k priestorovému usporiadaniu územia a funkčnému využívaniu územia pri ochrane ekologickej stability. Odporúčania a požiadavky dotknutých subjektov vyjadrené v ich stanoviskách doručených v etape prerokovania Správy o hodnotení strategického dokumentu a vlastného SD – ÚPN obce Litmanová čiastočne ovplyvňujú návrh priestorového a funkčného využitia riešeného územia, a to najmä v časti možných vplyvov SD na územia Natura 2000, ostatné odporúčania a požiadavky dotknutých subjektov zásadne nemenia závery posúdenia vplyvu SD na životné prostredie ako celku vyjadrené v SoH SD.

Záverečným stanoviskom sa odporúča prijať/schváliť upravený návrh SD – ÚPN obce Litmanová, a to nielen z dôvodu, že v upravenom návrhu SD sa nepredpokladajú jeho významné negatívne vplyvy na životné prostredie, ale najmä tiež z dôvodu, že navrhovaný SD bude mať pozitívne

vplyvy na obyvateľstvo, umožní primeraný ďalší rozvoj obce pri rešpektovaní zosúladovania záujmov urbanistického rozvoja s primeranou ochranou zložiek životného prostredia. Navrhované funkčné plochy v upravenom SD významne negatívne neovplyvnia chránené územia ochrany - územia Natura 2000 a prvky ÚSES a prírodné biotopy.

VI.5. Návrh monitoringu.

Na základe zhodnotenia súčasného stavu dotknutého územia a identifikácie možných vplyvov na životné prostredie, bude potrebné zamerať sa na tieto aspekty :

1. Pravidelne kontrolovať a zamedzovať vzniku nelegálnych skládok odpadov v okolí obce a pri vodných tokoch;
2. Pravidelne sledovať kvantitu a kvalitu povrchových vôd;
3. Priebežne sledovať stav a vývoj biotopov a druhov európskeho a národného významu na predmetnom území a v okolí za účelom identifikácie prípadných zmien a realizácie následných revitalizačných opatrení resp. aj za účelom získavania poznatkov a informácií využiteľných pri plánovaní územného rozvoja v budúcnosti;
4. Systematicky sledovať a vyhodnocovať vplyvy strategického dokumentu na životné prostredie /ŽP/ a vyhodnocovať ich účinnosť;
5. Zabezpečiť odborné porovnania predpokladaných vplyvov uvedených v správe o hodnotení so skutočným stavom.

Podľa § 16 ods. 1 zákona 24/2006 Z. z. „sú obstarávateľ a rezortný orgán povinní zabezpečiť sledovanie a vyhodnocovanie vplyvov schváleného strategického dokumentu na životné prostredie, prípadne použiť na tento účel existujúci monitoring, aby sa predišlo zdvojojovaniu monitorovania.“ Podľa § 16 ods. 2 zákona 24/2006 Z. z. „sledovanie a vyhodnocovanie vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie spočíva: a) v systematickom sledovaní a vyhodnocovaní jeho vplyvov, b) vyhodnocovaní jeho účinnosti, c) zabezpečení odborného porovnania predpokladaných vplyvov uvedených v správe o hodnotení so skutočným stavom.“

Ak obstarávateľ zistí, že skutočné vplyvy strategického dokumentu na ŽP sú horšie, ako sa uvádza v správe o hodnotení strategického dokumentu, je povinný zabezpečiť opatrenia na ich zmiernenie a zároveň zabezpečiť zmenu, doplnenie, prípadne prepracovanie strategického dokumentu.

Pre tento druh SD, ktorý je územnoplánovacou dokumentáciou na úrovni podrobnosti (stupni) územného plánu obce nie je potrebné stanovovať osobitné úlohy monitoringu zložiek životného prostredia. Vývoj zložiek životného prostredia bude sledovateľný v stanoviskách dotknutých orgánov verejnej správy pri umiestňovaní stavieb a iných aktivít v k. ú. Litmanová (najmä v procese prerokovania stavebného zámeru, konania o stavebnom zámere, ohlásenia stavby). Pri zistenom nepriaznivom vývoji stavu zložiek životného prostredia je povinnosťou orgánu verejnej správy na úseku starostlivosti o životné prostredie realizáciu výstavby a aktivít navrhnutých týmto SD, vo svojom stanovisku v etape ich umiestňovania do územia primerane regulovať v prípade potreby až zakázať v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi.

Obec ako obstarávateľ SD – ÚPN obce Litmanová je i orgánom územného plánovania a je teda v zmysle nového zákona o územnom plánovaní povinná sledovať aktuálnosť územného plánu obce a je povinná najmenej raz za štyri roky preskúmať územný plán (zabezpečiť vypracovanie správy a stave územnoplánovacej dokumentácie podľa nového zákona o územnom plánovaní), či nie sú potrebné jeho zmeny alebo doplnky. Dotknuté orgány verejnej správy a iné subjekty sú v zmysle § 28 nového zákona o územnom plánovaní povinné na požiadanie obce poskytnúť pre potreby obstarávania územnoplánovacích podkladov údaje o území a sú zodpovedné za ich správnosť, úplnosť a aktuálnosť v čase ich poskytovania.

VI. 6. Vyhlásenie sumarizujúce, ako boli začlenené úvahy o environmentálnych aspektoch do strategického dokumentu, ako bola zohľadnená správa o hodnotení strategického dokumentu, ako boli zohľadnené stanoviská verejnosti k správe o hodnotení strategického dokumentu, výsledky uskutočnených konzultácií, dôvody výberu schváleného strategického dokumentu v porovnaní s inými prijateľnými variantmi a informácia o opatreniach, o ktorých sa rozhodlo v súvislosti s monitoringom.

Environmentálne aspekty v správe o hodnotení sú zohľadnené na požadovanej úrovni. V súvislosti s plánovaným návrhom plôch pre obytnú výstavbu, rekreáciu a cestovný ruch, občiansku vybavenosť, výrobu či nové cestné komunikácie sú plánované rozvojové aktivity v súlade s princípmi ochrany a tvorby životného prostredia sídelného útvaru. V správe o hodnotení sú primerane zohľadnené súčasné environmentálne problémy. Ohľadom zložiek životného prostredia správa podáva ucelený obraz o území a navrhovaných činnostiach rozvoja.

V rámci verejného prerokovania návrhu riešenia Územného plánu obce Litmanová a Správy o hodnotení strategického dokumentu neboli podľa záznamu z verejného prerokovania zo strany dotknutých orgánov ani verejnosti predložené žiadne závažné pripomienky.

Dňa 19.05.2025 boli od Mgr. Zdenka Vislockého, bytom Litmanová 85 doručené na Okresný úrad Stará Ľubovňa – odbor starostlivosti o životné prostredie pripomienky k „Správe o hodnotení“ územného plánu obce Litmanová. V liste ako „hovorca podania“ v prílohe zasiela kópiu oficiálne podaných pripomienok k návrhu Územného plánu obce Litmanová, ktoré boli doručené obci Litmanová na základe verejnej výzvy zverejnenej obcou dňa 17. apríla 2025. Zároveň žiada zaevidovať priloženú kópiu ako oficiálne podanie pripomienok k Správe o hodnotení strategického dokumentu „Územný plán obce Litmanová“.

Predmet pripomienok:

1. Nepravdivé a zavadzajúce údaje o demografickom vývoji a počte bytov

V textovej časti návrhu územného plánu sa uvádzajú údaje, ktoré nezodpovedajú oficiálnym štatistikám ŠÚ SR, najmä čo sa týka populačného vývoja a bytového fondu. Navrhovaná výstavba nových obytných území je výrazne nadhodnotená a neprimeraná reálnym potrebám obce, ktorá dlhodobo zaznamenáva stagnáciu alebo pokles počtu obyvateľov. Týmto dochádza k neodôvodnenému rozširovaniu zastavaného územia.

2. Záber ornej pôdy napriek jej mimoriadne nízkemu zastúpeniu v katastri obce

Návrh územného plánu počíta so zábermi ornej pôdy, ktorej podiel na celkovej výmere katastra obce Litmanová predstavuje iba 1,62%. Vzhľadom na túto skutočnosť ide o významný zásah do krajiny a neodôvodnené zmenšovanie už aj tak obmedzených poľnohospodársky využiteľných plôch, čo je v rozpore s princípom ochrany poľnohospodárskej pôdy podľa zákona č.220/2004 Z. z.

3. Ignorovanie výskytu chránených druhov, najmä bobra vodného (Castor fiber)

V návrhu územného plánu úplne chýba dokumentácia o výskyte druhu európskeho významu – bobra vodného, napriek tomu, že jeho reálny a početný výskyt je doložitelný najmä v poľnohospodárskej krajine pri tokoch Rozdiel a Veľký Lipník. Táto skutočnosť je závažným pochybením, pretože ide o druh s vysokou mierou ochrany podľa zákona č.543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny a smernice Rady 92/43/EHS (smernica o biotopoch). Zásahy navrhované v dotknutých lokalitách neboli riadne posúdené z hľadiska vplyvov na chránené druhy európskeho významu, ktoré sa v území vyskytujú.

Žiada Okresný úrad Stará Ľubovňa – odbor starostlivosti o životné prostredie, aby:

- a) zaistil preverenie biologického hodnotenia a posúdenia vplyvov na chránené druhy a biotopy, pričom poukazujeme na úplne opomenutý výskyt bobra vodného a ďalších druhov európskeho významu;

- b) preveril správnosť údajov použitých v návrhu územného plánu, najmä v časti demografie a potrieb bývania a následnú nadmernú zástavbu a jej zásah do životného prostredia;
- c) a preveril návrh územného plánu ako celok z hľadiska pravdivosti použitých údajov, ich interpretácie a súladu s reálnym stavom biotopov v území.

Zároveň si dovoľil požiadať o informovanie o výsledkoch pripomienok a krokoch, ktoré sa v tejto veci podniknú.

Vyhodnotenie pripomienok a požiadaviek:

1. Informácie týkajúce sa demografických údajov by sa mali aktualizovať podľa údajov zverejnených štatistickým úradom. V aktuálnom návrhu ÚPN-O Litmanová sú lokality návrhov plôch rodinných domov zredukované.
2. Bola akceptovaná požiadavka na vypustenie niektorých lokalít plánovaných na ornej pôde. Pri realizácii investičných zámerov k vyňatiu z PPF sú potrebné povolenia príslušného orgánu štátnej správy.
3. Pripomienka sa akceptuje, a je uplatnená v bode VI.3 Odporúčania na prepracovanie, dopracovanie, úpravu návrhu strategického dokumentu.

V správe o hodnotení sú primerane zohľadnené súčasné environmentálne problémy. Ohľadom zložiek životného prostredia správa podáva celkový obraz o území a navrhovaných činnostiach rozvoja.

Návrh ÚPN-O je spracovaný jednovariantne. V porovnaní s nulovým variantom, sa odporúča schváliť strategický dokument, ktorý rieši hospodársky rozvoj sídla v súlade s environmentálnymi požiadavkami.

Návrh monitoringu, ktorý je uvedený v časti VI.5 vychádza zo súčasného stavu územia a jeho účelom je sledovanie jednotlivých zložiek ŽP v súvislosti so špecifickým návrhom rozvojových aktivít v území.

VI.7. Informácia pre schvaľujúci orgán o dotknutej verejnosti pri posudzovaní vplyvov strategických dokumentov.

Podľa § 6a ods.5 zákona 24/2006 Z. z. „Dotknutá verejnosť pri posudzovaní vplyvov strategických dokumentov má právo zúčastniť sa prípravy a posudzovania vplyvov strategického dokumentu, a to až do schválenia strategického dokumentu, vrátane práva podať písomné stanovisko podľa § 6 ods. 6, § 8 ods. 8, § 12 ods. 2, účasti na konzultáciách a verejnom prerokovaní strategického dokumentu.“

VII. POTVRDENIE SPRÁVNOSTI ÚDAJOV

VII.1.Spracovateľ záverečného stanoviska

Okresný úrad Stará Ľubovňa, odbor starostlivosti o životné prostredie
Nám. gen. Štefánika 1
064 01 Stará Ľubovňa

v súčinnosti s

Regionálnym úradom verejného zdravotníctva so sídlom v Starej Ľubovni
Obrancov mieru 1
064 01 Stará Ľubovňa

na základe odborného posudku, ktorý vypracoval spracovateľ odborného posudku Ing. Pavol Gurbaľ, Tovarné 167, 094 01 Tovarné, oprávnená osoba, číslo osvedčenia: 374/2005-OPV, odbor, oblasť činnosti: 2f, 2k, 2l, 2m, 2t, 3m, 3n, 3v, 3u v zmysle zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, určená Okresným úradom Stará Ľubovňa, odborom starostlivosti o životné prostredie, listom č. OU-SL-2025/006496-022 zo dňa 07.08.2025 podľa § 13 ods. 4 zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie poverená spracovaním odborného posudku pre strategický dokument „Územný plán obce Litmanová“.

VII.2. Potvrdenie správnosti údajov podpisom oprávneného zástupcu príslušného orgánu, pečiatka

Okresný úrad Stará Ľubovňa, odbor starostlivosti o životné prostredie
Nám. gen. Štefánika 1
064 01 Stará Ľubovňa
Ing. Helena Kundľová, PhD., vedúca odboru

VII.3. Miesto a dátum vydania záverečného stanoviska

V Starej Ľubovni, dňa 09.10.2025

Poučenie

Proti tomuto Záverečnému stanovisku sa nedá odvolať. Záverečné stanovisko je možné preskúmať na súde podľa zákona č.162/2015 Z. z. Správneho súdneho poriadku.

Ing. Helena Kundľová, PhD.
vedúca odboru